

גליון מס' 3 - שנה 38 - מאי 2021 - תשפ"א

קהילתון

בעבר "היים אקספרס"

88 שנים לתחילת עלייתם של היקים לארץ-ישראל

הצאצאים מתכוננים לשנת ה-90 (2023)
מתכוננים שנה של השכמה והתעוררות המורשת

אניית עולים מגרמניה עוגנת לחופי נמל יפו טרם רדת העולים לחוף – 1933
צילם זולטן קלוגר – מתוך אוסף התצלומים הלאומי

תמיד ביחד

פסגות כרמל - הרשת המובילה לדיור מוגן בחיפה והצפון!

ZarmanGroup

100% מחוסנים

**חדש!
דיור מוגן
בהתאמה
אישית!**

מגוון מסלולי תשלום
בהתאמה אישית

לפרטים נוספים התקשרו:

***8270**

רח' מאפו 8, חיפה | beit-horim.org

הסטנדרטים הגבוהים ביותר של שירות לתושב ולמשפחתו באים לידי ביטוי גם במתקנים ובתוכניות שלנו:

- דלפק קבלה מאויש 24 שעות ביממה
- פיקוח ובקרה
- שרותי עו"ס
- אחזקת המבנה והדירה
- קפיטריה
- בריכה
- חדר מחשב
- מכבסה
- 3 ארוחות ביום
- פיקוח על חלוקת תרופות ועוד...

פסגות כרמל

הוקמה ב-1939 וכוללת 5 בתי הורים ודיור מוגן

המעניקים חום, יחס, תמיכה וביטחון לאוכלוסיית הגיל השלישי ולמשפחתם. **פסגות כרמל** זה קודם כל מסורת ארוכת שנים של הסטנדרטים הגבוהים ביותר. היות ואנחנו רשת מובילה ויציבה, אנחנו יכולים להרשות לעצמנו לקבל את התשלום בדרכים שונות, בהתאם ליכולות ולצרכים של כל דייר ומשפחה: **תשלום ללא פיקדון, ללא צורך במכירה של הבית, תשלום חודשי, דמי פיקדון מותאמים לכל דייר- הדייר ומשפחתו רק צריכים לבחור!**

פסגת
התשבי

פסגת
אחוזזה

פסגת
חן

פסגת
ביאליק

פסגת
מאפו

תוכן עיניינים

עמוד 4-5	דברים שרציתי לומר - מיכה לימור
עמוד 6	על ימי הזיכרון שהיו ושיהיו - רות חשמונאי
עמוד 7	המהות של עצמאות - דוד סימה
עמוד 8	כיצד ניתן לנסות ולייצר עולם טוב יותר -אמיר הר-גיל
עמוד 9-11	זיכרונות מנהרייה - אלחנן התרסי
עמוד 12-17	על ספינה מעץ ורב חובל מברזל - אריק קרמן
עמוד 18-20	שווייץ, ציונות וישראל - רפי סיאנו
עמוד 21-22	הגנה עצמית – זיכרונות מסין - ישראל קרני
עמוד 23-26	כשגולדה כועסת - מיכה לימור
עמוד 27-28	כך נפגש לראשונה צאצא יקי עם 'מזרחיים' - יעקב שורר
עמוד 29-31	הצעה לטיול בנס ציונה - אילנה זבירין
עמוד 32-33	הרדיפה אחרי מזור לכאב - משה רותם
עמוד 34-35	תחביב - מוסיקה - אילנה זבירין
עמוד 36	תחביב - כתיבה יוצרת - רותי חשמונאי
עמוד 37	תחביב - שירה - אסנת כהן
עמוד 38	תחביב - סריגה - תמר מגדל
עמוד 39	בית הורים - דוד סימה, חווה מילדרד
עמוד 41-43	יצאנו מימי הזיכרון ומהגיפה. - חוה מילדרד
עמוד 44-49	משולחן הקהילה - בתשבע וייס

קוראינו מוזמנים לשגר מכתבים למערכת, דעות ותגובות ו/או כתבות לקהילתון

חומר למערכת יש לשלוח לכתובת michalimor@bezeqint.net

בקובץ word, צילומים בפורמט jpeg. חומרים יפורסמו לאחר עריכה והגהה.

חומרים ערוכים לא יועברו לאישור הכותבים ולא יוחזרו במידה ויוחלט שלא לפרסמם.

קהילתון

כתב-עת לענייני חברה, תרבות והיסטוריה

מו"ל: ארגון "פסגות כרמל" (ארגון עולי מרכז אירופה, חיפה)

עורך: מיכה לימור michalimor@bezeqint.net

מערכת: איילת טל-ביתן, מיכאל מאיר-ברודניץ, בתשבע וייס, אילנה זבירין, רות חשמונאי, רעיה טילינגר,

עמוס ירקוני, ד"ר דליה לורנץ, עדנה מרקוביץ, רפי סיאנו, יעקב שורר

עיצוב: כרמל פרינט דף אור | Design Studio

דברים שרציתי לומר

מיכה לימור

רצח – עם

מה שאני רוצה לומר לעת הזאת איננו מסתוווג ל"ימין" או "שמאל", לצורת ממשל רצויה או דחויה, לחופש ביטוי מול הסתה מסוכנת. מה שאני רוצה לומר שואב את זיקתו מהשפעתם ההרסנית של אינטרסים ואג'נדות על מושגים ומונחים שמצידם מייצרים מציאות. הסוגייה קיבלה (שוב) הד ציבורי ביום הזיכרון לרצח העם הארמני שחל בחודש

שחלף. העובדות שכוננו את האירוע ההיסטורי אינן נתונות במחלוקת. במהלך מלחמת העולם הראשונה ובשובלה, בין אפריל 1915 עד 1923, נרצח והושמד כשליש מהעם הארמני, כמיליון וחצי נפשות, בהם זקנים וטף, נשים וגברים, המון עם. נטבחים ראשונים, ב-24 באפריל 1915 באיסטנבול הייתה האליטה התרבותית והמשכילה של העם הארמני. מי ששרד את ההרג ההמוני היה קורבן ל"טרנספר", גורש מאדמתו. ההשמדה והגירוש בוצעו באורח שיטתי,

מתוכנן כהלכה מראש וכללו את כל רכיבי מה שהוגדר במחקר ההיסטורי 'רצח-עם' ובתולדות עמנו 'שואה'. התחולל שם טבח המוני של אלפים ורבבות שהושלכו לקברים המוניים, הוקמו מחנות ריכוז, רבבות נשלחו לצעדות מוות, האונס הוכרז כ"חוקי", הרכוש נבזז. את הפשע-נגד-

Image © ArmenianHouse.org

תורכים טובחים בארמנים 1916

אנושות הזה ביצעו התורכים בהנהגת ראשי משטרם כדי להרחיק, לתפיסתם ולהטפותיהם, מעל אדמתם את ה"סכנה לביטחון הלאומי של תורכיה". במסורת הארמנית כונתה הטרואמה הלאומית "הפשע הגדול", במחקר ההיסטורי "רצח-עם" ולאחר מלחמת העולם השנייה והשואה שלנו התרבו החוקרים שכינו את האירוע "שואת הארמנים". ספרות רבת השראה תיעדה את האסון הארמני. שני הספרים שהוצאו לאור בעברית, הידועים ביותר שאף היו לרבי מכר הם "ארבעים הימים של מוסה דאג" מאת הסופר היהודי-אוסטרי פרנץ ורפל

אורה אחימאיר

אררטים

ו"אררטים" מאת אורה אחימאיר שיצא לאור באחרונה. שתי סוגיות נדונות עד היום, מעוררות מחלוקת, מלמדות על הטבע האנושי והלאומי, אינן מרפות גם בחלוף מאה השנים מאז. האחת – הכרה באסונם של הארמנים. עד היום סירבו רוב מדינות העולם, כולל מדינתנו האהובה, להכיר באורח הכרזתי ופומבי באירוע ההוא כרצח-עם. הסיבה: שליטי תורכיה לדורותיהם, וארדואן ביתר שאת, מיאנו להכיר באחריותה של תורכיה לפשע ההוא ואיימו במסע עונשין דיפלומטי, כלכלי ותיירותי על מדינה ש"תעז" להכיר באירוע הנזכר כרצח-עם. ב-24 באפריל, יום הזיכרון שקבעו הארמנים לשואתם, קם מחליפו של טרמפ, נשיא ארה"ב בידן, והכריז על הכרת ארה"ב במסע הייסורים והקטל ההוא של הארמנים כרצח-עם שבוצע על-ידי התורכים. בכך

נתן אות ומופת לעולם החופשי חרף זעמו של ארדואן. יבורך בידן. מה צר לי שאנו נהיה בסופו של דבר משתרכים בעקבותיו, ולא, כבעלי ניסיון, מוציאי תורה מציון. הצמדת הסמנטיקה המדויקת, הנכונה, למציאות ההיסטורית תורמת במידה רבה, אפילו משמעותית, לתפילה האנושית, ההומנית, הליברלית, היקרה לנו כעם יהודי: Never Again.

הסוגייה השנייה הנתונה במחלוקת היא הצמדת השם 'שואה' לרצח העם הארמני. הדיון באקדמיה, שזלג זה כבר גם לפוליטיקה, חושף לבטים בין אימוץ השם 'שואה' לאירוע היהודי בלבד כדי לשמור על בידולו וייחודו מול אירועי 'רצח-עם' אחרים. שמא אם נסכים שכל רצח-עם הוא 'שואתו' של אותו עם שבו בוצע הטבח, הגירוש, הביזה, קטילת הספרים והתרבות, נמעיט משואתנו? כלום רצח העם שלנו יותר 'חשוב', יותר 'מיוחד'? הפוליטיקאים שלנו סברו מאז קום המדינה, ויש הסוברים כך גם כיום, שהשואה 'שלנו' הפכה אותנו, הניצולים וצאצאיהם, לקורבנות בעלי זכויות יתר. שבידולנו נותן לנו הרשאה לנהוג בשונה מעמים אחרים. יש

נשיא ארה"ב ג'ו בידן

שהפכו את השואה לעילה למעשים שלא יעשו.

יש יטענו – מדוע מעסיקה סוגיה זאת רבים וטובים? מה זה חשוב מה שם ניתן לדבר הנורא ההוא? חשוב, לטעמי, ועוד איך. מונחים ומושגים מייצרים מציאות, מכתובים התנהגות, פרטית ולאומית. שואה – על פי התזאורוס של השפה העברית – כמוה כאבדון, איד, אסון, הרג, הרס, חורבן, טבח, כיליון ועוד כיוצא באלה. כל אלה (לא עלינו – Never again) נכונים לגבי כל בני אנוש בלי הבדל צבע מין או דת.

דעות ותגובות

על ימי הזיכרון שהיו ושהיו

כמעט שלא עובר יום שבו איני חושבת על מחנות הריכוז, על הזוועות שעברו הקורבנות ועל הסכנה שאפשר להפוך מיליוני בני אדם לחיות טרף חדורי שנאה שיקומו בבוקר לשם עינוי וחיסול בני אדם אחרים. לצערי אין הטקסים ממלאים את תפקידם בימי הזיכרון למיניהם. בימי הזיכרון מדברים על האירועים הנוראיים ומראים את הזוועות שנעשו ואין מדגישים את הצורך והדרך למנוע את הרוע בעולם. בימי הזיכרון בעיקר מזכירים לזכרים - זה כמו לשכנע את המשוכנעים בשיחות חולין. מאידך, בכול ימות השנה אנחנו רואים ניצולי שואה שהשלטון והחברה מזניחים והם חיים בעוני משוע.

יום הזיכרון לשואה

ביום הזיכרון הבינלאומי שחל ב-27 בינואר, משתתפות מדינות אירופה כולל רוסיה וכמו כן ארה"ב, על אף שבאו"ם הסכימו כל המדינות על קיום יום זה. עד כמה שידוע לי אין מקיימים את ימי הזיכרון במדינות העולם כמו סין למשל, שבהן מתחוללות כל כך הרבה זוועות כולל מחנות ריכוז, חינוך מחדש, אונס, כליאת מתנגדי שלטון ועינוי אנשים מתנגדי שלטון ודורשי רפורמות הכרחיות. כלומר, לרוב אזרחי העולם אין כול גישה לאזהרות מפני הסכנות של שטיפות מוח זדוניות ותוצאותיהם כגון אלו שבוצעו באירופה.

יום הזיכרון לחללי צה"ל ופעולות האיבה

ביום הזיכרון לחללי צה"ל אנחנו מתמודדים עם מוות של צעירים אשר נקראו לשרת כחיילים להגנתנו ושבעת פעילותם אבדו את עתידם. ביום זה החברה משתתפת בכאב הפרטי ומאירה את רוע המלחמות ואת מחירן הכבד. ביום זה עם העוצמה הרגשית הזו, עלינו לזכור שמוטל עלינו כחברה נאורה, לעשות הכול כדי שלא נדע עוד מלחמה ושכול. במשפחות השכול, החלל נוכח בכול יום. זה כמו לחיות עם אבר

גוף שנגדע - מתרגלים אבל האין כואב כל יום. יום הזיכרון אינו מנחם, הוא מזכיר את השתייכות הפרט לחברה שמודעת לכאבו. ניסיון אישי: בכול שנה לקראת יום הזיכרון לאחי ולפני יום הזיכרון הכללי, מתקשרים אלי מחטיבה 7 של השריון שבה נהרג אחי ב-1953 ומשתתפים בצער ומציעים את עזרתם לציון אבלנו.

רות חשמונאי

המהות של עצמאות

קצת לפני החג, זה זמן טוב / לשבת, לחשוב, ואולי גם לכתוב / קצת פילוסופיה וקצת הגיגים / על העצמאות שאנו חוגגים/ נסתכל מסביבנו מימין ומשמאל / וממה שנראה, נוטה ליבנו ליפול / מבטינו חולפים מן העבר עד עכשיו/ ומסכמים עד כמה לא מחמיא המצב/ הרי שולטים אנו שלטון קר ואכזר / על העם השכן, כביכול הוא חייזר / ומרשים לבריוני נוער הגבעות/ לפרוע כל חוק בשם אדוני צבאות / וכלפי העולם נגלגל העיניים / כאילו המצב הוא גזירה משמיים / ומה הפלא אם בנינו החוזרים משרות / שלמדו על בשרם איך ניתן בשרירות / ובשם צו מפוקפק, כשהנשק בידם / לשכוח שמולם עומדים בני אדם / וכשכזה הוא ניסיון החיים שנרכש / וזה המסר שהוחדר לצעיר הנרגש / גם לבתינו האלימות תחדור / והפשע ימלא בעיתון כל מדור / ובראש, ממשלתנו המזגגת מן הון להון / סוגדת ומרקדת מול אילי ההון / ואלה לא נשארים ביתרה של חובה / ומרעיפים עליה טובה על טובה / וכמובן מאליו את הכול מממן / רק העם העובד, ונאמר אמן / אך בעוד מבטנו סביב משוטט / מתערב לו הלב, ובלחש לואט: מן הראוי שבלחייך יעלה הסומק / אם כה שטחי מבטך ואיננו לעומק / הרי כל שראית אלו רק הספחים / שכמו טפילים עלינו צומחים / וכמו פיסות של לכלוך על פני הגלים / עם הזרם נישאים / יורדים ועולים/ אך מתחת להם בבסיס כל גל ואדווה / קיימת בעומק תשתית רחבה / של הרוב הדומם/ כמותי וכמותכם / ועוד אלפי רבבות ביחד אתכם / שקמים מידי בוקר ומקבלים בברכה / את אורו של השחר ואת הזריחה / ויודעים ומעריצים כל מה שהשתנה / במשך יותר משבעים שנה / ואם שיר ערש באידיש מעורר בי ריגוש / ובשיר הפרטיזנים צמרמורת אחוש / ואם בטיסה אל חוף הארץ אתקרב / ומסיבה לא ברורה יתכווץ לי הלב / וכשדגל כחול לבן בקצה עולם מתנופף / משום מה עיני דומעות ואפי פתאום דולף / ואם את החג חוגגים נכדיי / כי זה חג כמו כל החגים, ודי / הרי בשבילי זאת המהות / העומדת אחרי המילה עצמאות.

דוד סימה (נכתב לקראת יום העצמאות תשפ"א)

כיצד ניתן לנסות ולייצר עולם טוב יותר

האם מי שסבל מגזענות, ברח מהנאצים, בן למשפחה שנספתה באושוויץ, האם הוא יכול להתאהב בבת של נאצי? למשל בבת של מי שייצר את מכלי הגז ששימשו לרצח ההמוני של עמנו באושוויץ? הגז שהרג את משפחתו המורחבת? אבל זה קרה, קרה לאבי, שרגא הר-גיל ז"ל, שהתאהב באולה גסנר. מהכרות אישית עם סיפורם עלתה בי ההבנה שניתן להשלים עם אויבים.

אבי נולד כפאול פיליפ שרגא פרוידנברגר ורגע לפני שהנאצים הגיעו לביתם, אבי ברח עם אימו, אביו ואחיו מווירצבורג, גרמניה, לקריית ביאליק. הוא הצטרף

להגנה, נפצע מצרור של תת מקלע באזור

הבטן והחזה (נכות המוגדרת 100%) באחד הקרבות לשחרור יחיעם, עבד כעיתונאי ב'מעריב' ולאחר מכן גם בעיתונים דוברי גרמנית. בסמינר שעסק בנושא יהדות גרמניה אליו הוזמן, פגש את אולה. הקשר ביניהם לא היה פשוט, לא לו ולא לה. אבל האהבה התגברה על הקשיים הרבים. וגר זאב עם כבש, אחרית הימים, אבל במציאות. יחד הם הפיצו את סיפורם של היקים ושל יהודי גרמניה, כתבו ספרים, הכינו הופעה עם כליזמרים עם סיפורים חסידיים והופיעו בכל רחבי גרמניה. כך שמעבר לאהבתם הם תרמו לקשר המתחדש בין הדורות הבאים של גרמנים וישראלים. סיפורם יכול להפיח רוח של תקווה. לחזק את המתנגדים לגזענות, כי היום המדינה שבהקמתה השתתף אבי ונפצע קשה במלחמה על עצמאותה, הופכת למפולגת ומוסתת. הגזענות גואה. שלילת אנשים השונים מהמוצא או מהדת שלך הפכה לדבר שכיח. התופעה הזו נכונה לא רק בישראל. אנו רואים תופעות

צילום המחזור בגן הילדים של אבי בוורצבורג. הגננת אילצה אותו לעמוד עם גבו לצלם כי "לא נאה ילד יהודי בצילום".

העיתונאי שרגא הר-גיל ובת הנאצי אולה

דומות גם בארצות שונות בעולם. החלטתי לתרום את המעט שאני יכול על-ידי הפקת סרט. שכן זהו מקצועי, אני במאי סרטים דוקומנטריים ומרצה בתחום (באוניברסיטת חיפה). לצורך כך החלטתי להתמקד בסיפור של אבי, אותו צילמתי לאורך שנים רבות. הסרט יעלה את נושא הגזענות והדרך להשלמה בין אויבים וחיים משותפים. לצורך כך השקעתי כסף רב משלי אך עדין חסר סכום מסוים להשלמתו. הסרט, אני משוכנע, יכה גלים בישראל, בגרמניה, בעולם. (3 מסרטי זכו בשנים האחרונות ב 14 פרסים בפסטיבלים ברחבי העולם). הסרט ישלח לבתי ספר ולפסטיבלים בינלאומיים ויוקרן גם לקהלים שאינם ישראלים וגרמנים. וכך, כתמורה לתרומתך, תתבצע הקרנה מיוחדת לזכר היקר או היקרה לך, בכל מקום יופיע שמו/שמה של יקירך שהסרט מוקדש לה/לו בליווי טקסט קצר שמספר על מעלותיו/ה. אם אתה מתלבט, אשמח לשוחח.

פרופ' אמיר הר-גיל טלפון 054-5208720 או מייל hargildoc@gmail.com

משולחן המערכת

88 שנים לתחילת ההתיישבות היקית בארץ ישראל

לקראת ציון אירועי ה-90 נפרסם סדרת זיכרונות מההתיישבות של היקים בארץ-ישראל

זיכרונות מנהרייה

אלחנן התרסי (טרסר)

הדבר הראשון אותו אני זוכר הוא גן הילדים. גן דוריס שהיה ברחוב הרצל בסמוך לשדרות הגעתון. הייתה לנו שם גינת ירק שילדי הגן היו מעבדים ובחזית הפונה לרחוב הייתה גדר של אפונה ריחנית. אבי ז"ל, היה אדם חולני וחודשים רבים לא יכול היה לעבוד. על כן אימי נאלצה לפרנס את המשפחה. באותה עת היו בנהריה 4 מסעדות כולן, כמצופה, לאורך שדרות הגעתון. "פלטוב" ו"פייבלמן" בצפון שדרות הגעתון, "טוטי לוי" ו"פינגווין" בדרום שדרות הגעתון. אימי עבדה במסעדת "פלטוב" כמלצרית ואילו אני גודלתי ע"י תמי פרוידנטל, יקית אמיתית, שהאמינה כי תרד חשוב לילדים והאכילה

אותי תרד בכוח. שנים רבות זכרתי זאת ותרד לא היה נכנס לפי.

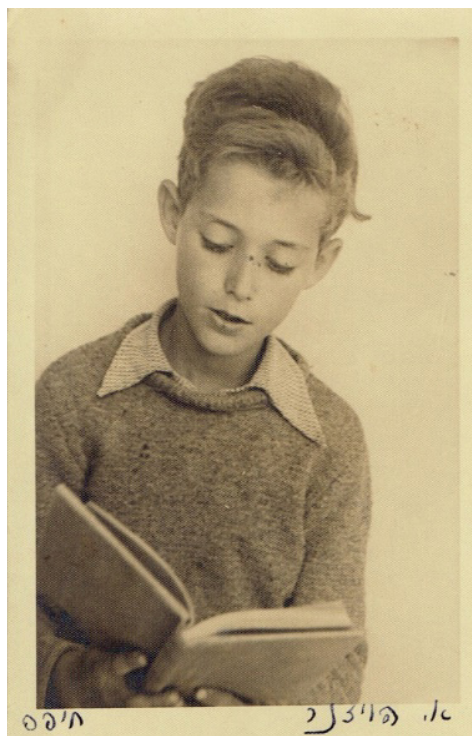
בשלב מסוים עברנו לגור בבית ברחוב המייסדים 14. הורי רכשו דונם אדמה שעליו בנו את ביתם. בית פרטי, קומה אחת, גג רעפים משתפל לארבעה כיוונים (חוד במרכז), 3 חדרי שינה, הול ומטבח. מחוסר תקציב הורי בנו את הבית בפשטות רבה ואפילו חסכו ביציקת יסודות מסיביים ועל כן מדי שנה היה צורך בביצוע תיקונים

עם אבי – 1939

לסדקים הרבים שנוצרו כל העת. שורת גפן היוותה את הגדר המפרידה בינינו לבין הרחוב ומאחוריה שתי שורות של עצי אגסים. מאחורי הבית נשתל בוסתן עם מספר עצי תפוח. בחצר הוקם לול תרנגולות לא קטן של כ- 20 מטילות עם תרנגול. התרנגולות היו משוטטות בחצר והתרנגול היחיד היה מטיל חיתתו על כל מי שנכנס לחצר.

בנהריה היה בית ספר "עממי" יחיד שלימים נקרא ע"ש הנשיא הראשון של המדינה חיים ויצמן. בית הספר היה ממוקם אז - כמו היום - ברחוב רמז. המשמעת בבית הספר הייתה קפדנית. מנהל בית הספר, ד"ר רילף, כיאה ליקה, הקפיד על הסדר והמשמעת ודרש מהמורים כמו מהתלמידים. המורים היו טובים מאד, וכמנהג אותם הימים למדנו פרקי תנ"ך שלמים בע"פ, כמו גם שירים. בנהריה של אותם ימים את החופשות, שבתות וחגים היינו מבליים בחוף הים. בימי השבוע הייתי משכים קום על מנת לטפל בבוסתן שבביתנו שכן

1947

בהעדרו של אבי, ששנים עבד במקומות רחוקים, היה זה תפקידי לטפח את הבוסתן. רק לאחר השלמת משימת היום הייתי חופשי להצטרף לחברים בחוף הים.

בתום מלחמת העולם השנייה בה נרצחו כ- 6 מיליון יהודים, הייתה נהירה של היהודים מכל ארצות אירופה ארצה אך הבריטים הגבילו את מספר היהודים הזכאים להיכנס לארץ וכך החלה תקופת ההעפלה הבלתי חוקית. עשרות אוניות עם פליטים יהודים, שברחו מהצור הנאצי, ניסו להגיע לחופי הארץ חרף המצור הבריטי. חלקם בהצלחה ואחרים הוגלו למחנות עקורים בקפריסין. האונייה "יציאת אירופה" (אקסודוס) הוחזרה אפילו להמבורג (גרמניה) ממנה יצאו שרידי מחנות הריכוז.

מעט הנדסת חופים ארץ-ישראלית. חוף הים בדרום הארץ רדוד בגלל שפך הנילוס המביא אתו סחף. ככל שמצפינים לאורך החוף הישראלי החוף נהיה עמוק יותר. אוניות המעפילים שהצליחו לחדור את המצור הבריטי היו מפליגות מול החוף במהירות מירבית ועולות

על החוף – עושות "החפה". ככל שעומק המים גדול יותר האוניות היו מצליחות להתקרב יותר לחוף והורדת המעפילים הייתה קלה יותר. בנהריה וסביבתה הקרובה, שם המים עמוקים יותר מאשר בדרום הארץ,

1.1.1948 הורדת מעפילים בחוף נהריה מהאונייה "האומות המאוחדות"

נחתו 7 אוניות מעפילים. תושבי נהריה והאזור, הבוגרים והנוער, היינו מגיעים לחוף, עוזרים להוריד את המעפילים ומחביאים אותם בבתים עד יעבור זעם הבריטים שעברו מבית לבית לחפש את העולים הבלתי חוקיים. אניית המעפילים המפורסמת שנחתה בחוף נהריה הייתה ה"חנה סנש". ביום 25.12.1945 ליל חג המולד במסעדת "פייבלמן", שהייתה המסעדה האהובה על הבריטים, חילקו בירה חינם להשקות את החיילים הבריטים. בינתיים בחוף, בים סוער, נמתח חבל מחרטום האנייה לחוף. הייתי בן 8. בערב ירדתי עם אבי לחוף כמו רבים מתושבי נהריה. כ- 40 מתושבי נהריה החזיקו את החבל מתוח והעולים שידעו לשחות ירדו לאורך החבל. יתר העולים הורדו בגלי חוף בסירות של הפלוגה הימית של "הפועל" - הימיה. כאשר החיילים הבריטים השיכורים הגיעו לחוף, כל העולים והצוות האיטלקי של האנייה כבר הוברחו והוחבאו חלקם בנהריה ואחרים הוברחו לישובים סמוכים. הבריטים לא מצאו איש. אנחנו אספנו זוג עולים הם החליפו בגדיהם לתוצר "אתא" והוחבאו מספר שעות בעליית הגג בביתנו.

כחודש מאוחר יותר, לאחר שהבריטים הפסיקו לחפש את המעפילים, נערכה מסיבה לצוות האיטלקי של האנייה. בחגיגה שנערכה לרגל הצלחת מבצע ההעפלה, פתח רב החובל אנסלדו בנאום פרו ציוני אשר סחף את הנוכחים. אנסלדו ביטא את יחס העם האיטלקי לישראל. בתרגום מאיטלקית: **"אני מודה לכם על כי הזמנתם אותנו למסיבה זו. קבלו נא ברכתנו ברכת אחים, בשם איטליה החדשה, אף כי גם בקודמת לא הייתה אנטישמיות. את עבודתנו עשינו אמנם בשכר, אך בעד כסף בלבד לא תיעשה מלאכה כזאת. אכן נתחזקה הכרתנו עוד יותר אחרי שראינו את מי אנו מובילים – ממש ניצולים ממוות. גם לכם הזכות להיות עם עצמאי לחוף הים התיכון, ים גדול זה, שצריך להיות ים שקט. אקווה לשוב אליכם פעמים רבות ולא בספינה רעועה אלא באוניות מלאות מעפילים."**

כתגובה לדבריו החמים של רב החובל האיטלקי, פרסם המשורר נתן אלתרמן בטור הקבוע שלו – הטור השביעי – את שירו "נאום תשובה לרב חובל איטלקי לאחר ליל הורדה". אנחנו הנהרייטים גאים בשיר זה: **".....אך אזכור עוד בחיי סנטה מריה איך נרטבתי בחושך כמו תרנגול אותו לילה בחוף נהריה....ונספר לך כי נפתחו השערים וכי נפתחו חי שמים ופתחה אותם זאת חבורת הנערים שעמדה אותו לילה במים."**

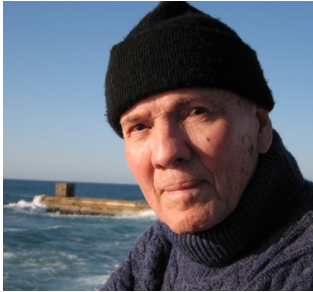

אניית המעפילים "חנה סנש" בחוף נהריה

אלחנן התרסי (טרסר) בנם הבכור של ראשוני המתיישבים בנהריה. סיים שירות ממושך בצוללות חיל הים. למד אדריכלות ימית, היה בין מנהלי פרויקט הקמת איצטדיון סמי עופר בחיפה. נשוי ואב לשלושה בנים, 12 נכדים ושני נינים.

על ספינה מעץ ורב חובל מברזל

אריק קרמן

רב החובל ג'ובאני מצנו לא מש מגשר הפיקוד של ספינת המעפילים כאשר כוח השתלטות של משחתת בריטית השתלט על הספינה בלב ים. הוא היה יכול להתחבא בין המעפילים כפי שעשו אנשי הפלי"ם המלווים, אך אומץ ליבו וכבודו העצמי כרב חובל לא הניחו לו לעשות זאת והוא נעצר ושילם על כך בישיבה בכלא.

מאמר זה נכתב (באיחור של 74 שנים) כמחווה לקפטן האיטלקי ג'ובאני בטיסטה מצנו, שבינואר 1946 הביא ארצה 900 מעפילים ניצולי שואה על ספינת

המעפילים "אנצו סרני". דמותו של קפטן מצנו בלטה כבר במחקר שערכתי בזמנו בנושא ההעפלה, כרב החובל האמיץ והמקצועי בין רבי-החובלים הזרים שלקחו חלק בהבאת הספינות עמוסות המעפילים בתקופה הסוערת של ההעפלה שלאחר השואה.

לצורך כתיבת מאמר זה נעזרתי בחברי מבית הספר לקציני ים נחום פייטלברג הדובר איטלקית שהצליח במאמצים רבים ובלא מעט אינטואיציה לאתר באיטליה קרוב משפחה של רב החובל שמסר לנו פרטים אישיים עליו.

הספינה אנצו סרני

ספינת המעפילים אנצו סרני היתה הספינה השמינית בין ספינות ההעפלה שהפליגו ארצה לאחר מלחמת העולם השנייה. שבע הספינות שהפליגו לפניה הצליחו ל חדור מבעד הסגר הימי הבריטי על חופי ישראל והביאו את המעפילים בשלום אל החוף. אנצו סרני היתה ספינה מעץ בת 550 טון בשמה המקורי "רונדינה די סבונה", ספינה חדשה לגמרי שנרכשה על ידי ארגון ההעפלה המחתרתי של המוסד לעליה באיטליה. הרכישה נעשתה באמצעות איש קש יהודי איטלקי בשם פינטר שנרשם כבעל הספינה הרשמי כדי להסוות את מטרת הרכישה. שמה המחתרתי "אנצו סרני" ניתן לה על שם הצנחן היהודי שנרצח על ידי הנאצים. את המגעים לרכישת הספינה ניהלה עדה סרני (אחותו של הצנחן) סגניתו של יהודה ארזי ראש ארגון ההעפלה באיטליה, שבאותה עת נפל למשכב. היא רכשה את הספינה על סמך התרשמות בלבד וללא סיוע של איש מקצוע כפי שציינה בספרה "ספינות ללא דגל". **"בעל הספינה נראה לי אדם רציני וישר, ואני סמכתי על התרשמותי מבני אדם יותר מאשר על התרשמותי מהספינות".**

בעל הספינה התחייב להשלים את כל הדרוש להפלגה, אך הסתבר שהתרשמותה הטובה מבעל הספינה היתה מוטעית והיו לכך השלכות חמורות בעת ההפלגה עקב ליקויים שהיו בספינה שחלקם התגלה עם הגיעו של

הספינה אנצו סרני בנמל חיפה לאחר תפיסתה, 1946

קפטן מצנו יום לפני ההפלגה, אך זה היה מאוחר מדי והוא נאלץ הפליג ללא תיקון הליקויים.

הקפטן

קפטן מצנו הצטרף למבצע ההעפלה בדומה לעשרות רבי-החובלים והימאים הזרים שנשכרו לצורך השטת ספינות המעפילים והיוו את השלד המקצועי הימי של ההעפלה עקב חוסר ימאים ורבי חובלים ארץ ישראלים (מלבד בודדים). רבי החובלים הזרים שהשכירו את שירותיהם למוסד לעליה לצורך השטת ספינות המעפילים הבלתי חוקיות היו ברובם מחוסרי עבודה בגלל המחסור באוניות באירופה שלאחר המלחמה. רובם היו רבי חובלים של ספינות קטנות בעוד שקפיטן מצנו היה רב חובל בעל הסמכה לאוניות גדולות ואף היה בעל ניסיון קרבי. הוא היה בן למשפחת ימאים, אביו וסבו היו רבי חובלים. בצעירותו למד בבית ספר ימי וכשהחל להפליג התנסה בכל התפקידים מדרגת מלח עד רב חובל. הוא היה בן כ-18 כששירת על טרפדת במלחמת העולם הראשונה. במלחמת העולם השנייה שירת כרב חובל על אוניית סוחר מגויסת לצי האיטלקי שטובעה על ידי צוללת בריטית, וניצל בעור שיניו.

רב החובל ג'ובאני מצנו

בן 42 היה כשנשכר להשיט את ספינת המעפילים. על פי התנהגותו נראה שמלבד הצורך להתפרנס פעל גם ממניעים אידאולוגיים. הוא הגיע יום לפני מועד ההפלגה המתוכנן כאשר הספינה עגנה בנמל סבונה והיתה אמורה לאסוף את המעפילים בלילה בנמל דייגים קטן מערבית מסבונה בשם קפו די וואדו. בביקורת שעשה לקראת ההפלגה התגלו הליקויים: לספינה היה חסר מדלה עוגן (מכונה להרמת העוגן), סירת המנוע שעל הסיפון לא היתה בת שימוש, המצפן לא היה תקין, ו"ספר האלמנך" שאמור להכיל נתונים עדכניים של גורמי השמים לצורך ניווט אסטרונומי היה מיושן. קפטן מצנו דרש להשלים את החסר לפני ההפלגה, אך יהודה ארזי דרש ממנו למהר לעזוב את סבונה, כיון שחשד שעבודות ההכנה שנעשו בספינה להכשירה לקליטת המעפילים: התקנת ערסלים, שירותים נוספים על הסיפון, וכו' הסגירו את מטרת ההפלגה, והספינה עלולה להיעצר.

הוא הסכים לדחות את ההפלגה ביום אחד בלבד כדי להשלים את החסר. המצפן הוחלף ועל הספינה הותקן מדלה עוגן לא מתאים שנשבר בניסיון הראשון של הרמת העוגן. קפטן מצנו סירב לצאת לים במצב זה אך יהודה ארזי לחץ והטיל על מצפנו את הנזק שיגרם לארגון ההעפלה באיטליה אם הספינה תיעצר על ידי המשטרה, והוא החליט להפליג ולסמוך על מיומנותו המקצועית.

ההפלגה

ב 8 בינואר 1946 קפטן מצנו הוציא את הספינה להפלגה מנמל סבונה במסווה של הפלגת ניסיון, כמקובל בספינות חדשות, שבסיומה הספינה היתה אמורה לחזור לנמל כפי שדיווח לרשויות הנמל. עם רדת הלילה פנה לעבר המעגן בקאפו די וואדו, אסף את 900 המעפילים ולפנות בוקר הפליג לכיוון הארץ. בנוסף למעפילים היו עימו על הספינה שבעה אנשי צוות איטלקים, ושלושה מלווים אנשי פלי"ם: זלמן פרח, גד לסקר וגרשון עציון.

כבר ביום הראשון של ההפלגה הסתבר שהמצפן שהוחלף לא היה מדויק והיה צורך לחשב את הסטייה שהשתנתה כל הזמן. בנוסף לכך גם מד המהירות שאולתר משני חלקים שונים לא היה תקין. קפטן מצנו

נאלץ לנווט ללא עזרי ניווט תקינים בין שדות מוקשים שנותרו מהמלחמה סמוך לחופי איטליה דבר שהצריך הפלגה בזיגזגים בתוך נתיבים קבועים, לעיתים ברוחב מייל אחד בלבד. כל טעות היתה עלולה להכניס את הספינה לשדה המוקשים ואכן במקרה אחד הספינה חלפה במרחק של 40 מטר ממוקש ימי. יש לציין שבדרך כלל רבי-החובלים הזרים לא נטו לקחת סיכונים. אנשי הפלי"ם מלווי הספינות העידו על הבעיות שהיו להם עם רבי-החובלים הזרים כאשר התעוררו קשיים במהלך ההפלגה וכתוצאה מכך אף נקבע נוהג לשלם את שכרם בשלבים במהלך ההפלגה. לעומת זאת קפטן מצנו מרגע שהפנים את העובדה שהוא פועל במסגרת ארגון מחתרתי בתנאים לא שגרתיים, התגייס כולו למשימה ותחת מנהיגותו גם הצוות. כפי שציין זלמן פרח: **"את התנהגותם הסבלנית והיפה של הקפיטן וחבר העובדים"** לאחר שעבר את מיצר מסינה, קפטן מצנו לקח אזימוט לאי ספינזה בדרום יוון תוך התחשבות בסטייה של המצפן, אך כשהתקרב אל האי הסתבר להפתעתו שהגיע לאי זנטה הנמצא כ-60 מייל צפונה בגלל סטייה הפוכה של המצפן. במהלך ההפלגה התברר שבנוסף למצפן הלא תקין גם הכרונומטר לא היה תקין. לאחר שהספינה חלפה על פני האי כרתים ולא ניתן היה יותר לנווט לפי החוף, קפטן מצנו ניווט לפי כוכב הצפון ולפי השמש, אך סערה צפונית מערבית עצרה את התקדמות הספינה והקשתה על הערכת מיקומה: **מאנצו. 13.1.46 . "הסערה נמשכת והמצפן באוניה אינו טוב. האניה יציבה והקפטן טוב ושקט"**.

ב-16 בינואר הקפטן העריך שהגיע לקרבת החוף הסורי והחליט להתקרב בלילה לאחד המגדלורים על החוף, כדי לוודא את מיקומו, ואכן היה זה מול העיר טריפולי שבסוריה על פי הנתיב המתוכנן במטרה להסוות את כיוון הגעת הספינה מאירופה. הוא חזר לעומק הים כדי לא להתגלות, ופנה דרומה לכיוון הארץ.

תפיסת הספינה

ב-17 לינואר ב-7 בבוקר בהיותה במרחק של כ-70 מייל מחיפה התגלתה הספינה על ידי מטוס סויר ימי בריטי כאשר על סיפונה שהתה קבוצה גדולה של מעפילים שעלו לשאוף אויר. הצפיפות בה שוכנו המעפילים בבטן הספינה היתה אכזרית, פחות ממטר מעוקב לאדם כולל תרמיל. בבטן הספינה הותקנו 900 ערסלים בקומות זה מעל זה, כשהגובה ביניהם כ-40 ס"מ, אך בגלל השקיעה של הערסלים (מהכובד) בוטלה הקומה התחתונה ומעפילים רבים נותרו ללא מקום שינה. הצפיפות והמחנק גרמו לסבל נורא, והמעפילים נאבקו על התור לעלות לסיפון לשאוף אויר. במהלך ההפלגה התקבלה הוראה מהארץ לא להתיר למעפילים לעלות לסיפון מחשש לזיהוי הספינה אך בגלל הסבל של המעפילים סירבו המלווים למלא את ההוראה. כעבור שעה הופיע שוב מטוס, הפעם הוא חג מעל הספינה עד שהגיעה המשחתת הבריטית. למעשה הספינה זוהתה על ידי המודיעין הבריטי כבר כאשר עברה ליד האי היווני סקרפנטו והתריע על כך, והפיקוד האווירי הבריטי בארץ הגביר את סיורי המטוסים מעל הים כדי לאתר אותה. היתה זאת המשחתת "טליבונט" שהתקרבה לספינה וזיהתה ארגז ש הושלח לים מהספינה. היא משתה את הארגז ומצאה בו מסמכים וביניהם מפה ימית עם ציון נתוני מסלול ההפלגה שנמחקו אך ניתן היה לזהותם בגלל סימנים של העיפרון הקשה שקפטן מצנו השתמש בו. בינתיים על הספינה נעשו הכנות לקראת המפגש עם הבריטים. אנשי הפלי"ם המלווים וחלק מהצוות האיטלקי התערבבו בין המעפילים. קפטן מצנו נשאר ועמד על גשר הפיקוד. המשחתת ניגשה אל הספינה וביקשה ברמקול לעצור. קפטן מצנו התעלם והמשיך בדרכו. המשחתת הודיעה ברמקול שברצונה לבדוק את הספינה ופקדה עליה לעצור. קפטן מצנו השיב שהספינה נמצאת במים בין לאומיים ואין להם רשות לעצור אותה, אך המשחתת שבה ופקדה ברמקול Stop your ship.

מכיוון שלא התקבלה הוראה מהארץ להתנגד למעצר, קפטן מצנו לא רצה לסכן את הספינה הקטנה העשויה עץ ואת המעפילים שעליה, ועצר את הספינה. עשרה קצינים ומלחים בריטים חמושים ואדם לבוש אזרחית עלו על הספינה והשתלטו על גשר הפיקוד. האיש בלבוש האזרחי הורה לקפטן מצנו להפליג בעקבות המשחתת לכיוון נמל חיפה. קפטן מצנו השיב לו שהוא נמצא במים בין לאומיים והוא ימצא את דרכו לבד. המעפילים עלו לסיפון, הניפו את הדגל הלאומי ושרו את התקווה. קפטן מצנו נשא דברים אל המעפילים שעל הסיפון, וגינה את המשטר הפשיסטי שאת קורבנותיו הוא מוביל לארץ ישראל. הוא לא פחד מהמלחים הבריטים החמושים, וכדברי אחד המלווים "לעג קשות לצי האנגלי שעוסק בדברים כאלה של מניעת אנשים להגיע לחוף מבטחים".

המעפילים יורדים מהסיפון בנמל חיפה

כאשר הספינה התקרבה לחיפה המעפילים עמדו על הסיפון וצפו על אורות העיר קפטן מצנו נשא נאום פרידה (שתועד על ידי איש הפלי"ם זלמן פרח):

“ חברים! כעת כשבעוד זמן קצר נעגון בחוף הארץ, אני רואה זאת מחובתי לאחל לכם כל טוב לעתיד . חברים יקרים, לקחתי על עצמי את הפיקוד על אוניה זו כדי להביאכם לארצכם. אלה שחשבו שהם שייכים לגזע העליון ניסו להשמידכם. מעשי הזוועה שלהם נכנסו להסטוריה והדורות הבאים ישפטו אותם. בשבילי תהיה נסיעה זו תמיד זיכרון טוב. הראיתם התנהגות טובה ואני אלוכם הלאה בלבי ובמחשבותי. הנני מאחל לכם אושר, אך אל תשכחו ברגע זה את אלה שלא יכלו ללוות אתכם וערכו להם בטכס דתי תפילה. בשמי ובשם חבר עובדי האניה הנני מאחל לכם כל טוב ומקווה להתראות בקרוב.”

אכן קפטן מצנו מילא את תפקידו והביא את המעפילים ארצה, אך בזה לא תמה תרומתו. בעוד שהמעפילים שוחררו לאחר שהות של שבועיים במחנה המעצר בעתלית, הקפטן נעצר והוכנס לכלא עכו. הוא התבקש על ידי המוסד לעליה לא להסגיר את מארגני ההפלגה באיטליה וגם לקחת על עצמו את האשמה בהבאת המעפילים:

ל-ארצי 17/2/46

מ-אלון

... עליו לקחת את כל האשמה על עצמו. להגיד שאת האנשים קיבל בדרך מתוך סירות דייגים או בדרך אחרת מתקבלת על דעתו, אבל בשום אופן לא את הנכון. עליו לכסות על בעל הספינה והסוכן בסבונה עד הסוף.

בצעד אמיץ ויוצא דופן קפטן מצנו לקח על עצמו את האשמה, ובכך מנע את הסגרתם לשלטונות של בעל הספינה הפיקטיבי והסוכן, דבר שהיה מסכן את פעילי המוסד לעליה באיטליה. הוא הודה בהבאת המעפילים, אך כפר באשמה של כניסה בלתי חוקית לארץ בטענה שלא עשה זאת מרצונו, אלא הוכרח להפליג לחיפה על ידי הבריטים שהשתלטו על הספינה.

"רב החובל מתנהג באופן יוצא מהכלל" הודיע נמרי ראש המוסד לעליה בארץ במברק ליהודה ארזי באיטליה. המוסד לעליה תכנן לחלץ אותו בעת העברתו מכלא עכו לירושלים שם נערך משפטו, אך בגלל הליווי הכבד שהוצמד לו הדבר לא יצא אל הפועל.

לאור הודעתו של קפטן מצנו באשמת הבאת המעפילים, בעל הספינה הפיקטיבי באיטליה תבע מהבריטים להשיב לו את הספינה.

"אני בעל האניה "רונדינה די סבונה"... ואשר ידוע לי שמישהו בלי רשותי ובלי הסכמתי ניסה להחליף את שמה לשם "אנצו סרני" וכפי שנודע לי אחר כך הובאה האניה בלי רשותי והסכמתי לנמל חיפה. אבקש מיעקב שפירא עורך דין מחיפה לקבל בשמי את האניה הזאת ולנהוג בה כבא כוחי לכל דבר ביחס אליה ... "

בית המשפט פסק להשיב את הספינה לבעליה (למעשה למוסד לעליה), וזיכה את קפטן מצנו מאשמה לאחר שישב כ 3 חודשים בכלא עכו. כשחזר קפטן מצנו לאיטליה הוא ישב בכלא חודש נוסף (כנראה בלחץ הבריטים).

התלאות שעבר קפטן מצנו לא הותירו בו כל מרירות, להיפך כשהשתחרר מכלא עכו אמר לעו"ד שייצג אותו שהוא מתכוון לספר ליהודים באיטליה ולחברים שלו על היחס והטיפול הטוב שקיבל בארץ והוסיף שבכוונתו לשוב ולהביא ארצה עוד יהודים.

בדוח לאחר ההפלגה כתב איש הפלי"ם זלמן פרח: **"הקפיטן במיוחד, אישיות שעמד יפה במבחן, אדם בעל מקצוע ממדרגה ראשונה, בהופעתו גם בשעות הקשות ביותר הבין כל דבר בדרך וקיבל את שיקולינו ביחס לדרך הנסיעה: דאג לסליקים ולהתנהגות היפה והמסורה של חבר עובדיו "**

לאחר קום המדינה הוענק עיטור "עלה" (עיטור לוחמי המדינה) לאנשים שלקחו חלק במאבק להקמת המדינה טרם היווסדה וביניהם גם לפעילי העפלה לא יהודים. לא ידוע אם קפטן מצנו קיבל את העיטור, אך אין ספק שהיה ראוי לכך לאור מנהיגותו ומיומנותו כרב חובל שהשיט ספינת מעפילים כדברי השיר "בלי מצפן, בלי מפה, בלי ציד", ועל עמידתו האיתנה מול הבריטים.

אפילוג

הבריטים למדו לקח מפרשת "אנצו סרני" ונמנעו מלהשתלט על ספינות המעפילים בלב ים ועשו זאת רק לאחר כניסתן למים הטרי טוריאליים. הם לא כיבדו מיד את צו בית המשפט והחזירו את "אנצו סרני" רק כעבור שנה וחצי. בפברואר 1948 שבה הספינה להפליג כספינת מעפילים תחת השם "בונים ולוחמים". היא נתפסה שוב ונקשרה לשובר הגלים בחיפה בין יתר ספינות המעפילים שהוחרמו. לאחר קום המדינה נמכרה הספינה ובין היתר השתתפה בסרט הידוע "קלאופטרה" כשהיא מחופשת לספינה מצרית עתיקה.

מקורות:

ארכיון תולדות ההגנה תיק 14/115

אהרוני, מטות תורן

קרמן, אוניית המלחמה של המעפילים

אריגו מצנו (אחיין של רב החובל)

The Royal Navy and the Palestine patrol

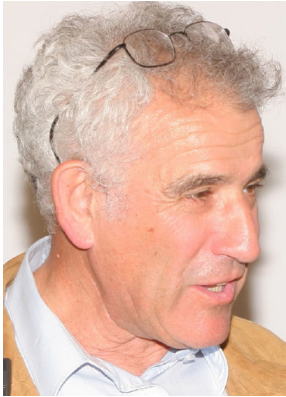
Torre del Greco. Anarondine Fa Primavera

אריק קרמן יליד בת-ים חוקר את תולדות ההעפלה.

הוא פירסם את הספרים "אוניית המלחמה של המעפילים", "איש האש" ומספר רב של מאמרים בנושא עלייתם של יהודים מאירופה לארץ ישראל בדרך הים, על פי רוב בדרכים בלתי לגליות. אומנותו העיקרית היא בניית כלי נגינה עם דגש על מנדולינות ייחודיות שרכשו כבר שם עולמי.

שווייץ, ציונות וישראל

רפי סיאנו

המחקר הישראלי שעוסק בהיסטוריה של הציונות ובתקופת השואה כמעט ולא מתייחס לשווייץ. עובדתית מדינה זו הייתה צומת חשוב בתנועה הציונית בכלל ומבחינה כלל-יהודית בפרט. מתוך 22 קונגרסים ציוניים שהתכנסו עד להכרזת המדינה, 14 התקיימו בשווייץ. מנהיגים יהודיים, ציוניים ולא-ציוניים, נפגשו שם. בין מלחמות העולם התכנסו בג'נבה: הוועדה להגנת זכויות המיעוטים היהודיים, הנציגות הציונית ליד חבר העמים (ארגון שקדם לאו"ם), הקונגרס היהודי העולמי WJC, הסוכנות היהודית, הג'וינט והמרכז העולמי של ה-ORT (רשת בתי ספר מקצועיים). המידע על גורל היהודים באירופה תחת הכיבוש הנאצי זרם בחלקו הגדול דרך שווייץ.

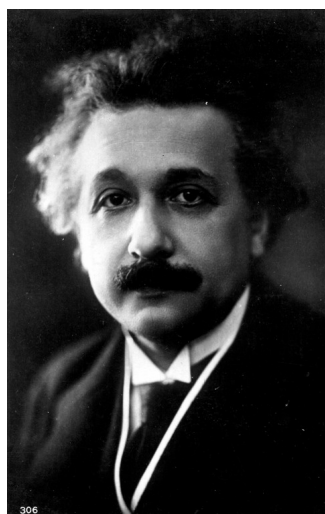
הקונגרס הציוני הראשון התקיים ב-1897 בבאזל. לפי התכנון המקורי של הרצל, הוא היה אמור להתקיים במינכן אבל קבוצה גדולה של רבני גרמניה PROTESTRABBINER "רבני המחאה" פעלו למנוע את הקונגרס יחד עם הנהגת הקהילה היהודית של העיר. ימים ספורים לפני פתיחת הקונגרס הצליח דוד פרבשטיין (FARBSTEIN), חבר פרלמנט של ציריך, סוציאליסט, ציוני ותומך הרצל מהתחלה, לשכור את אולם הקזינו בבאזל. בסיום הקונגרס רשם הרצל ביומנו את המשפט המפורסם "בבאזל יסדתי את מדינת היהודים". מעניין לציון שארץ ישראל-פלשתינה בכלל לא הייתה הארץ שכולם שלחו את מבטם אליה. בשביל הציונים הרוסים זאת הייתה ללא עוררין ארץ שאיפתם. בינתיים חיפשו פיסת קרקע ליהודים הנרדפים ברוסיה הצארית.

תאודור הרצל

מספר גדול של סטודנטים יהודים למדו באוניברסיטאות בשווייץ. ביניהם היו אלברט איינשטיין וחיים וייצמן. וייצמן לימד כימיה בג'נבה. שווייץ הייתה גם מקום מפגש מסורתי למהפכנים וביניהם הרבה יהודים. ה- WJC WORLD JEWISH CONGRESS

הארגון מהווה ארגון גג של כול קהילות העולם. הרעיון נולד בימי מלחמת העולם הראשונה כאשר יהודים בכל העולם חיפשו דרכי פעולה להצלה ועזרה ליהודים במצוקה (ועידת 1918 KARLSBAD). הארגון נוסד רשמית בג'נבה בשנת 1936 והקים שם משרד קשר לחבר העמים. מייסדים ומנהיגים היו הרב

אלברט איינשטיין

חיים וייצמן

האמריקאי סטיבן וייז ונחום גולדמן שלבש בשנים 1956-1968 גם את הכובע של ראש התנועה הציונית העולמית. במלה"ע השנייה ה-WJC בג'נבה (GERHARD RIEGNER) שמר על קשר עם היהודים תחת הכיבוש הנאצי ולאחר המלחמה ייצג את היהודים באו"ם ואת הקורבנות מול גרמניה. הוא עזר בהעמדת פושעים נאצים לדין ובניית חיים יהודיים בגוש הקומוניסטי ואירופה בכלל. הסוכנות היהודית הייתה המייצגת הרשמית של היישוב בארץ ישראל מול בריטניה, היא הפעילה נציגות בג'נבה

(RICHARD LICHTHEIM) וארגנה את העלייה לארץ-ישראל. שם גם הונפקו ה"סרטיפיקאטים" (אשרות הגירה לארץ-ישראל).

גם משרד "החלוץ", תנועת הנוער החלוצי, שכן בג'נבה. השליח, נתן שוואלב-דרור (-1908 SCHWALB), נשכח שלא בצדק. הוא פעל נמרצות להצלת נוער ציוני ועמד בקשר עם המחתרות באירופה הכבושה. כמוהו נשכח גם פעיל תנועת הנוער השומר הצעיר הייני בורנשטיין (-1920 BORNSTEIN) (2016) שארגן בלדרים, כספים, ניירות וחבילות מזון ליהודי פולין ושטחים כבושים אחרים. יש לציין הייני בורנשטיין היה רק בן 19 בפרוץ המלחמה והוא כמו יתר הפעילים עבד ימים כלילות. הייני, שגר אז בבאזל, קיבל עשרות פניות ביום. בתור אזרח שוויצרי שירת חלק מהזמן בצבא שוויץ. אחרי המלחמה עלה ארצה וחיבר ספר "האי שוויץ" על התקופה ופעילותו.

JOINT ו-JDC הם קיצורים לארגון היהודי האמריקאי AMERICAN JEWISH JOINT DISTRIBUTION COMMITTEE. הארגון נוסד ב-1914 ומרכז את העזרה ליהודי העולם הנצרכים. הקו המנחה מתחילתו היה איחוד כל הארגונים היהודים בארה"ב שעוסקים בעזרה וטיפול התרבות וממשיך לפעול עד היום. הארגון עסק בהצלה בזמן המלחמות השונות. נציגו במלה"ע השנייה בשוויץ היה סלי מייר (MAYER) שהיה שותף במשא ומתן של ד"ר ישראל קסטנר (KASTNER) עם הנאצים (1944). היינריך הימלר, המנהיג הנאצי, חשב של-JDC יש כסף רב והיהודים יהיו מוכנים לשלם בדולרים ובסחורות תמורת שחרור מיליון יהודים הונגרים. בפועל עמד לרשות סאלי מאייר סכום קטן והוא, יחד עם קסטנר, ניסה למשוך זמן. הפגישות בין הנאצים והיהודים התנהלו על גשר בגבול שוויץ- אוסטריה. כדי לבדוק את רצינות הנאצים דרשו קסטנר ומאייר "דגימה" וכך נולדה רכבת קסטנר. כידוע, להרבה ישראלים יש תפיסה מעוותת על יוזמה זו. בסופו של דבר המבצע נכשל ובכול זאת כ-1700 נשים, גברים וילדים הגיעו לשוויץ וניצלו.

שיחות שביתת הנשק בין ישראל, לבנון, סוריה, ירדן ומצריים התנהלו בעיר לוזאן ביולי 1949 וקבעו את

גבולות מדינת ישראל עד מלחמת ששת הימים 1967.

בימינו נוכחנו במספר אירועים שהיו טרגיים מאוד הקשורים לשווייץ: ב-18 פברואר 1969 תקפו ארבעה מחבלים של "החזית העממית לשחרור פלסטין" מטוס אל על בשדה התעופה של ציריך. מרדכי רחמים, איש הבטחון המלווה, הצליח להרוג את אחד התוקפים והועמד למשפט על הריגה. הטייס יורם פרס מת מפצעיו ורחמים, שלחם עם אקדח מול מחבלים מצוידים בתת-מקלע, נהפך לגיבור לאומי בישראל והיה לשומר הראש של גולדה מאיר, ראש ממשלת ישראל בימים ההם. שלושת המחבלים נעצרו ונדונו לעונשים כבדים (12 שנים) אך שוחררו עקב פעולה של אותו ארגון. ב-21 לפברואר 1970 התפוצץ מטען חבלה במטוס של חברת SWISSAIR בדרך מציריך לתל אביב. כל 47 נוסעים נספו. ממשלת שווייץ קבלה מכתב מארגון טרור פלסטינאי ותוכנו לא נודע עד ימינו. מעריכים שהפוליטיקאים השווייצרים פחדו לחקור ולשים יד על המחבלים.

ב-6 בספטמבר 1970 הצליחו מחבלים לחטוף מטוס SWISSAIR והנחיתו אותו בזרקא שבירדן. גם מטוס אמריקאי של חברת TWA ומטוס בריטי של חברת BOAC נחטפו והונחתו במדבר בזרקא. האנשים הוצאו והמטוסים פוצצו. המחבלים תפסו את הנוסעים בני ערובה, פרצו מהומות "ספטמבר השחור", שווייץ נכנעה לדרישת המחבלים ושיחררה את המחבלים שבצעו את המתקפה בפברואר 1969 בציריך.

הסכם אוסלו (1993) הביא בסופו של דבר להכרה הדדית בין ישראל לבין אש"ף אך לא סיים את הסכסוך. שרת החוץ של שווייץ, הגברת קלמי-ראי (CALMY-REY), דאגה למימון ולפרסום "יוזמת ג'נבה" בהצעה שפורסמה בחודש דצמבר 2003. הרעיונות נדחו משני הצדדים: הפלסטינאים לא הסכימו לוותר על זכות השיבה, ישראל לא הייתה מוכנה לוותר על ההתנחלויות ולא על מזרח ירושלים. הכרזת ההצעה הייתה לחגיגה גדולה, בה השתתפו נשיא ארצות הברית לשעבר ג'ימי קרטר וראש ממשלת פולין לשעבר לך ואלסה. בינתיים הצדדים לא התגמשו.

בחודש דצמבר 2015 בפייסבוק, ציטט שגריר ישראל בשווייץ, יגאל כספי, את המנהיג הנאצי הרמן גרינג, דברים שנאמרו במהלך משפטי נירנברג: "את העם, בין אם יש או אין לו זכות הצבעה, תמיד אפשר להכריח לציית למנהיגיו. זה קל למדי. צריך רק להודיע לעם שהמולדת נמצאת תחת מתקפה ולהאשים את כל שוחרי השלום בכך שהם שונאים ומסכנים את המדינה. זה פועל בכל מדינה באותה המידה." כספי הוסיף: "אנחנו בדרך הנכונה...". אומנם השגריר מיהר להסיר את הפוסט והתנצל אך הממונים עליו (שר החוץ היה אביגדור ליברמן) החזירו אותו לירושלים לבירור. אז קרה משהו יוצא דופן ביהדות שווייץ- הנהלתה דרשה וקבלה את החזרתו של כספי עד לסוף כהונתו שממילא הייתה בטווח של חודשים ספורים.

הערה אישית: שירתי תחת פיקודו של יגאל כספי במלחמת יום הכיפורים. האיש היה מופת לחייליו, בעל קור רוח וחוש הומור גם במצבים קשים. אני מעריך אותו ומוקיר אותו עד היום הזה. מספר היהודים בשווייץ הינו כ-18,000 נפש זה עשרות שנים. בישראל חי מספר דומה של אזרחים ממוצא שווייצרי. מסקנתי: בשווייץ הציונות הצליחה במימושה.

יהודים יוצאי אירופה הגיעו בגל העלייה גם דרך סין

זיכרונות מסין - הגנה עצמית

ישראל קרני (קרימצ'נסקי)

בתקופת חיי בסין, שלהי שנות ה-30 ושנות ה-40, מיום הולדתי עד ליום הולדתי האחת-עשרה – הגיל בו עליתי עם משפחתי ארצה - לא הייתי מודע לכך שמתייחסים אלי או מסתכלים עלי אחרת בגלל היותי בן דת משה. האירופאים שהתגוררו בסין היו מיעוט קטן מאד וחשו שחשוב שתהיה חזית אחידה מול האוכלוסייה הסינית הענקית. היו מקרים של אנטישמיות, אך בדרך כלל נשארה האנטישמיות בארצות המוצא של האירופאים. כאן, בסין ניסו להתמודד עם נושאים החשובים יותר להישרדותם.

ישראל קרני עם אביו בטיאנג'ין

הסינים באזור "טיאנג'ין", המחוז בו נולדתי וגדלתי, היו בדרך כלל בודהיסטים. הם לא ראו בבני הדתות האחרות איום והתייחסו לבני דתות שונות בסובלנות תוך גילוי הבנה רבה. אולם להיות "לבן" היה ענין אחר. האוכלוסייה הלבנה הגיעה מכל רחבי העולם ושלטה במדינה. מצב זה התהווה לאחר מרד ה"בוקסרים" המפורסם. מרבית שטחי הערים הגדולות חולקו בין המדינות האירופאיות השונות. בכל עיר נוצרו "Concession" "זיכיונות" אזורים שנמצאו בשליטת מדינות אירופאיות זרות. חלוקה זו הניבה מצבים מוזרים. לא פעם קרה, שגנב ששדד מישהו באזור הנשלט ע"י הבריטים (British Concession) נמלט מהמשטרה הבריטית לאזור הצרפתי. המשטרה הצרפתית מנעה מהמשטרה הבריטית להמשיך במרדף לאזור הצרפתי – כיוון שהיה זה אזור בריבונות צרפתית. היום זה נשמע מאד מוזר אך היה מאד הגיוני לאותה תקופה, לאותה שיטה קולוניאלית. השליטה

המוחלטת של האירופאים בסינים, בסין, עוררה בסינים טינה עמוקה, אך בשל המצב הפוליטי הפנימי, נסבל ע"י האוכלוסייה. רק לאחר ההצלחה של הקומוניסטים לשלוט בסין כולה, חלה עלייה באופוזיציה האנטי "לבנה".

עכשיו נפוצה והתקבעה הסיסמה: "סין עבור הסינים". זה היה השלב בו נערים סיניים צעירים השתלבו בדוקטרינה הקומוניסטית והתאחדו לקבוצות אזוריות קטנות, שהמוטו שלהם היה "סין לסינים". באווירה זו, אבי חשב שחשוב לדבר איתי ולהסביר לי את המצב ובנוסף להעשירני בכמה שעורים ו"טיפים" בתורת האגרוף. הוא לימד אותי את עמידת האגרוף, כיצד לסגל לעצמי יציבות טובה יותר, היכן לזקוף במקום הנכון את הזרועות כדי להבטיח הגנה מרבית ואיך להניף את כדי שיעצים את מכת האגרוף. הוא גם נתן לי הוראות מילוליות, כיצד להתנהג לפני ואחרי, במקרה בו אני מותקף. הכלל הראשון, היה: לעולם אל תתחיל דבר שאינך יכול לנצח בו. כלל שני היה: נסה תמיד להפתיע את היריב ותמיד תנסה להנחית את המכה הראשונה. כלל שלישי: באם תעמוד מול יותר מתוקף אחד, שמור על הגב והפנה אותו תמיד לקיר, כך שאף אחד לא יוכל לתקוף אותך מאחור.

מספר חודשים מאוחר יותר, נקלעתי למצב שאילץ אותי ליישם את כל הנחיותיו של אבי. בדרך כלל הייתי חוזר מבית הספר הביתה בריקשה (אנושית). ריקשה הנגררת על ידי רץ צעיר, שרירי, רזה ויחף. אך באותו יום, חזרתי מבית הספר ברגל, לבדי. נהייתי להסתכל בחלונות הראווה והדוכנים הרבים בהם היה ניתן לרכוש ממתקים שונים, כגון תפוחי עץ קטנים מסוכרים (טאן חולה – בסינית). היום היה חם והלכתי בקצב איטי לאורך הרחוב המוכר לי היטב. לפתע ראיתי קבוצה קטנה של בנים סיניים שהתחילו לעקוב אחרי. הם היו כחמישה בחורים, רובם היו בגילי כאשר אחד מהם קצת יותר מבוגר. הוא נראה כמנהיג החבורה. כאשר התקרבותי לחנות בה נהגתי מדי פעם לקנות שלגון ומתוך רצון להימנע מעימות, החלטתי להיכנס לחנות. כניסתי לחנות, בלבלה את החבורה, אבל לאחר מספר דקות, כולם נכנסו לחנות כשמנהיגם בראשם.

הם הקיפו אותי ומנהיגם נעמד לפני כשהוא אומר לי בסינית "אנחנו רוצים שכל הזרים הלבנים יעזבו את סין". הסתכלתי על בעל החנות וראיתי שהוא מוקסם מהמצב ולא מתכוון לעשות דבר חוץ מלצפות איך הדברים יתפתחו. מיד נסוגתי כך שגבי פנה אל הקיר, עמוס המדפים. היריבים שלי נעמדו מולי בחצי מעגל כאשר מנהיגם מולי. לא היססתי לרגע. היכיתי את המנהיג באגרוף כאשר אני מסייע לאגרוף עם כל משקל גופי להגברת המהלומה. אני משער ששברתי לו את האף. דם רב ניתז מאפו והוא כיסה את פניו בשתי ידיו שרק לפני רגע היו קמוצים לאגרופים. הלם ובלבול נפלו על החבורה כולה. לי ניתנה ההזדמנות לחמוק מהחנות, לרוץ ולהמשיך ולרוץ עד שהגעתי הביתה. מעולם לא חזרתי לאותו רחוב ולאותה חנות, ואף פעם לא רצתי מהר כל כך, כפי שרצתי באותו יום.

ישראל קרני (קרימצ'נסקי) נולד בטיאנג'ין שבסין ב-1938 ועלה לארץ עם משפחתו ב-1949. הם השתקעו במושב חוסן שבגליל. הוא שירת שנים ארוכות בצוללות חיל הים ורואה את שורשיו בישראל כחלק מעתידו ועתיד משפחתו.

כשגולדה כועסת

מיכה לימור

מעולם לא האמנתי שאגרום לראשת ממשלתנו גולדה מאיר חרון-אף שכזה. סך הכול, עד מלחמת יום כיפור, אישה נערצה, מנהיגה המושלת בממשלתה ובמדינה ביד רמה. במסדרונות השלטון נלחשה האמרה: "גולדה, הגבר הכי רציני בממשלה". סיפרו שהיא מתישה את שריה הגברים בישיבות ממושכות עד שאינם יכולים להתאפק עוד ושעה שחלקם, בעיקר אלה החולקים עליה, פורשים בבהילות לשירותים, היא מעבירה חיש קל את ההחלטות הרצויות לה. ואני, ככתב טלוויזיה הרוצה להיחשב רציני ואמין, כבדתי. יחסי תקשורת שלטון קורקטיים לגמרי.

שר הביטחון משה דיין (1973) לאחר מלחמת יום כיפור עם כתב הטלוויזיה מיכה לימור

פברואר 1974. לפתח משרד ראש הממשלה בירושלים מתייצב מוטי אשכנזי, סרן נח"ל מוצנח במילואים שפיקד על מוצב בודפשט בתעלת סואץ ויצא ממלחמת יום כיפור בעור שיניו. הוא מכריז על שביתת שבת במחאה על הקונספציה שכשלה ועל דרך ניהול המלחמה ותוצאותיה המרות. הוא תובע מגולדה ומשר הביטחון שלה דיין שיתפטרו. רק חודשיים קודם לכן, בדצמבר 73, חודשיים לאחר המלחמה, נבחרה היא ושר הביטחון שלה דיין בבחירות כלליות, מחדש. אבל תהודת המערכה הקשה וחלליה הרבים מנשוא שוקעת לאיטה בנפש הציבור ומחאת אשכנזי מתחילה לצבור מצדדים ומשתתפים. חולפים כמה ימים וסביב זרוע השער המתרוממת לפתח מתחם משרד ראש הממשלה הולכת ומתכנסת קבוצה גדלה והולכת

של מוחים. הדינמיקה הקבוצתית הופכת לתנועת מחאה קטנה. לא משהו גדול, אבל מושך תשומת לב סביבית.

אנו, אנשי חדשות הטלוויזיה, כולה בת חמש, דנים, בבית הטלוויזיה שבשכונת רוממה בירושלים, בכל בוקר בישיבות המערכת, כיצד לנהוג בהפגנות הזאת שמשמעותה עדיין לא ברורה במלואה. חלקנו סבורים, על-פי כללים מקצועיים עיתונאיים, כי אין לחזור ערב אחר ערב על דיווח ב"מבט לחדשות" מאתר שביתת השבת של אשכנזי. אחרים סבורים שדווקא כן, יען כי "חשוב", יען כי "בעל עניין לציבור" יען כי "עוסק בנושא של חיים ומוות". הדיונים נלהבים ומתנצחים, כמקובל. בסופו של דבר מחליט העורך הראשי שלאחר ערב אחד או שניים בהם דיווחנו בקצרה על שביתת השבת של אשכנזי וקומץ מרעיו, די בכך. בינתיים. נראה מה יהיה. במהלך כשבועיים צוברת המחאה תמיכה ציבורית הולכת וגדלה. מהדורתנו מתעלמת. אשכנזי וקומץ מנהיגי ההתארגנות שהתקבצו סביבו מחליטים על קריאה להפגנה גדולה מול משרד ראשת הממשלה בשעות הבוקר של אחד מימי השבוע. הפעם מחליטים במערכת "לכסות". עכשיו כבר מדובר באירוע מכונן

מוטי אשכנזי בראש ההפגנה נגד גולדה מאיר ומשה דיין בפתח משרד ראש הממשלה

וכל הרשויות הממלכתיות מתכוננות לקראתו. ככתב בדסק הפוליטי מוטלת עלי מטלת הדיווח מהשטח. עם שחר אני מתייצב עם צוות הצילום שלי על צוק קטן, מול הכניסה למתחם משרד ראש הממשלה, עמדה המשקיפה מגבוה על המרחב המקיף את משרד ראש הממשלה כולו. הצלם מודד בעדשתו פוקוס על זרוע השער המתרוממת, על הכניסה למתחם ובתוך המתחם על הכניסה למשרד, על כל חלקי הבניין ועל הכביש המקיף אותו. לקראת השעה שמונה, שעת הגעתה המקובלת של ראש הממשלה למשרדה כבר צובא המון גדול של מפגינים על השער, עוטף את הכבישים שסביב. שוטרים ואנשי שב"כ מוצבים בכל פינה. מתח גבוה.

בשמונה בבוקר בדיוק מגיעה מכונית השרד של גולדה ומתחילה לפלס לעצמה דרך בתוך ההמון אל עבר המוט המתרומם של השער לרחבת המתחם. המאבטח הראשי, עובד שמו, יושב מלפנים, לצד הנהג, ואני מנחש שהוא מתלבט עם עצמו ומתייעץ עם מפקדיו במכשיר הקשר, מה עושים. שומר הראש השני, שהוא גם הנהג, מוציא את ראשו מהחלון וצועק: "השתגעתם? תנו לעבור" והוא מנסה לחתור צמיג בעקב

אגודל לעבר מוט שער המתחם. הצלם שלי מנסה לבסס זום במצלמה (לא 'זום' של היום, של אז), ללכוד את מבטה של גולדה דרך חלון המכונית אבל היא כנראה המומה מעט, לא ציפתה להפגנה המונית כל כך, מרכינה את פניה ומתעמקת במסמכים כלשהם שעל ברכיה.

לפתע אני מבחין שהנהג סוטה מהמסלול, חותך שמאלה חזרה לשוליים האחוריים של ההפגנה. בדיעבד אני למד מעובד, שומר ראשה הגברתן רחב המידות, שברגע זה התקבלה החלטה: הוא נקרא שלא להמשיך ולפלס דרך בתוך ההמון אלא לסגת ולהקיף את הבניין, להיכנס לרחבת החניה שבתוך המתחם דרך השער האחורי המשרת את העובדים האחרים של משרד ראש הממשלה. "סלומון" אני אומר לצלם המסור שלי "אתה עוקב?". "כמובן" הוא אומר "אני עם המצלמה כל הזמן על הרכב". וכך נעלמת המכונית על נוסעיה המכובדים אל מאחורי הבניין, מותירה מאחור את האלפים השואגים סיסמאות כגון "דיין תתפטר" "גולדה לא רוצים אותך יותר". לאחר כמה דקות מגיחה מכונית השרד על נוסעיה כבר בתוך המתחם המגודר, לפתח הכניסה הראשית של הבניין עצמו, וגולדה יוצאת מהרכב ונבלעת אל תוך הלובי.

את הסיפור המצולם הזה אני משדר ב"מבט לחדשות" בערב. מיד לאחר שידור הכתבה שפתחה כמובן את המהדורה, שעה שתכנית החדשות עדיין בעיצומה, מקבל מנהל הטלוויזיה טלפון נזעם ממוטקה גזית, יועצה הבכיר וראש לשכתה של גולדה. "גולדה לא נסוגה מפני המפגינים ולא סטתה כהוא זה מדרכה. לא היה ולא נברא. היא דורשת תיקון והתנצלות בשידור. עכשיו!!" תשובת העורך הראשי, מוטי קירשנבאום: "מצטערים אבל הכול צולם. היא סטתה מהמפגינים מול שער הכניסה הראשי למתחם ונכנסה למתחם בשער האחורי. מיכה דיווח דברים כהווייתם. אין מה לתקן ואין על מה להתנצל". שיחות הטלפון בין לשכתה של גולדה לביננו זולגות, אחרי שידור המהדורה, עמוק אל תוך הלילה. היא בשלה, אנחנו בשלנו. לקראת חצות כולם עייפים, מחליטים להמשיך את ניהול המשבר למחרת.

למחרת מנסים מנהלי המדיה להרגיע את הרוחות. הם מבטיחים לאנשי ראשת הממשלה לקיים בירור, לצפות שוב בכתבה, לבקש הבהרות מאנשי המשטרה, "יהיה בסדר" הם אומרים למוטקה גזית. הוא חוזר

אל הבוסית שלו ואומר: "הם אומרים שיהיה בסדר". היא נרגעת. אלא שכל הביורורים מאששים את הכתבה כרוחה וכלשונה. אבל איש מאנשי גולדה אינו מעז למסור לה שהטלוויזיה עומדת על שלה. "יהיה בסדר". בערב גולדה מתיישבת בביתה שברחוב רמב"ם בירושלים (טרם היות "בלפור") אל מול מסך הטלוויזיה, דרוכה לקראת התיקון וההתנצלות ב"מבט". אני משדר כתבה חדשה על אירועי היום בפוליטיקה ובמחאה, מזכיר את אירועי יום אתמול, אין תיקון ואין התנצלות. גולדה מופתעת, נתקפת בתוגה ובזעם, מטלפנת לבניין הטלוויזיה ודורשת לדבר עמי אישית. כעוסה נרגזת ועצבנית היא אומרת לי: "תודיע לכל החברים שלך שם שעד שאתם לא מתנצלים בשידור אני לא חוזרת לעבודה, וטורקת". אני מסרב להאמין למשמע אזני. אולם הודעה ברוח עגומה זאת מעביר גם מוטקה גזית למנכ"ל רשות השידור (יצחק לבני) ולחברי הוועד המנהל של רשות השידור. גולדה עושה שביתה נגד הטלוויזיה. לא צחוק.

מוטי אשכנזי כיום

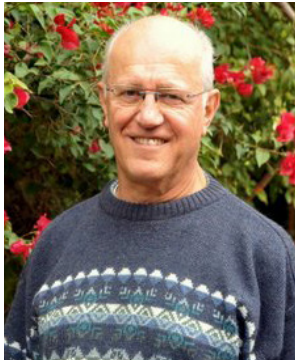
סופו של סיפור: בלשכת ראש הממשלה מנסחים למחרת הודעה לפיה ההחלטה לסגת מפני מוטי אשכנזי והמון המפגינים ולהיכנס בשער האחורי התקבלה על-ידי אנשי הביטחון של גולדה בלא ליידעה. "אם הייתה יודעת" אומרת ההודעה "לא הייתה מסכימה אלא דורשת לחצות את הקהל ולהיכנס בשער הקדמי". יפה. כולם יכולים לרדת מהעצים. אנחנו משדרים את הודעת הלשכה ומאמינים שגולדה מפויסת. ואכן גולדה חוזרת לעבודה. ללשכה. מפויסת אך לא לגמרי. כעבור עוד יום אני מקבל הזמנה לבית ראשת הממשלה ברחוב רמב"ם. גולדה מכינה לי כוס תה ורק אחרי שאני לוגם במבוכה היא מסבירה לי מדוע הזמינה אותי. "חשוב לה שנדע" היא אומרת "שאין זה מאישיותה ומאופייה להפנות עורף למפגינים נגדה. היא איתנה בדרכה ותתמיד להתייצב גם מול מבקריה".

בפעם הבאה פגשתיה לראיון כעבור חודשיים, אפריל 1974. היא מודיעה לאומה על כוונתה להתפטר מראשות ממשלה.

כך נפגש לראשונה צאצא יקי עם 'מזרחיים'

יעקב שורר

מלחמת ששת הימים שינתה את פניה של ישראל. אני הייתי אז חייל מילואים צעיר וסטודנט בראשית צעדי באוניברסיטה. כמובן התרגשתי כמו כולם עם שחרור ירושלים והכותל המערבי, ושמחתי לטייל באזורים החדשים – "הגדה המערבית", רמת הגולן ומרחבי סיני, כמו גם באתרים מעניינים שלא הכרתי. לא הייתי היחידי; באותם חודשים פרח בישראל גל טיולים עצום בשטחים שנכבשו במלחמה. כולם ביקשו להכיר את ירושלים העתיקה, את יהודה ושומרון ואת רמת הגולן והמוני ישראל טיילו למקומות הללו, מתוך הנחה שהנה עוד מעט ישיבו אותם לידי הערבים (כפי שקרה אחרי מבצע סיני) ויש למהר לנצל את ההזדמנות לבקר בהם.

כשהשתחררתי מהמילואים בחודש יולי, נותרו עדיין חודשים אחדים עד תחילת שנת הלימודים האקדמית, ואני ביקשתי לנצל אותם לפרנסה. כיוון שאז כבר הייתה בידי תעודת מורה דרך, מצאתי בטיולים הללו הזדמנות מצוינת להכיר את הארץ וגם להתפרנס. פניתי לחברות טיולים להציע את עצמי כמדריך, וממש באקראי התגלגלתי לחברת נסיעות קטנה, שנקראה 'קו 70 תל-ליטווינסקי' על שם קו האוטובוס היחיד שהפעילה, מתל אביב לתל-השומר (שנקרא אז 'תל-ליטווינסקי'). ממש באותה עת קיבלה החברה בקשה לבצע טיולים לתושבי 'שכונת התקווה' בשטחי הארץ החדשים. היא החליטה להקצות את אחד האוטובוסים שלה לטובת העניין, ולשכור אותי כמדריך הבית' שלה.

הצלחתי למצוא ספרי הדרכה (כמו "מדריך ארץ ישראל" של זאב וילנאי) שאהבתי מאד ללמוד אותם. הודות לכך עד מהרה שלטתי במסלולים ובאתרים החדשים. היו אלה טיולים בני יום אחד, שדילגו בין אתרים מרכזיים: ברמת הגולן עלינו מאל-חמה לקונייטרה ומשם עד מרגלות החרמון. מדרום לירושלים ביקרנו בחברון, בגוש עציון ובבית לחם. מצפון לירושלים סיירנו בשכם, ברמאללה ובהרי השומרון, וכמובן היו סיורים בני יום בירושלים עצמה, במיוחד בעיר העתיקה. הטיולים כללו ביקור באתרים היסטוריים ודתיים (הכותל המערבי, הר הבית וגם מערת המכפלה וכנסיית המולד), ביקורים באתרי קרבות, שכללו תצפיות והסברים על הלחימה שהתנהלה בהם, וגם חיפוש 'מציאות' בשווקים הססגוניים – בירושלים, בשכם ובחברון – מקומות שהיום קשה לדמיין כיצד הסתובבו בהם בלי כל חשש, בנינוחות ובחופשיות. האתגר הגדול מבחינתי היה המפגש עם קבוצות מטיילים, בני אוכלוסייה שטרם פגשתי כמותה. תושבי 'שכונת התקווה' של אותם ימים נמנו עם פלח אוכלוסייה שכצאצא יקי לא הכרתי. כשניגשתי לתכנן את הסיורים, החלטתי שלא לוותר על מה שתמיד היה לי חשוב בהדרכה: להעביר את הידע ואיתו את המסרים החינוכיים של אהבת הארץ. לא התפשרתי על עומקם של התכנים, אך לעתים בחרתי להשתמש בדימויים פשוטים או בשפה קלה ובהירה, והתמסרתי להדרכה במלוא הרצינות ובכל מאודי.

התגובות מיהרו לבוא. מנשה, נהג האוטובוס הקבוע שליווה אותי, בן עדות המזרח שלחם בשורות הפלמ"ח במלחמת העצמאות, החמיא לי על הדרכתי וחזק את דרכי. גם המטיילים הגיבו בהתלהבות. "אתה מדבר

אלינו בלי לעשות לנו הנחות", אמר לי פעם אחד מהם, "מסביר לנו את הדברים לעומק, מכבד אותנו ולא מתייחס אלינו כאילו אנחנו לא יכולים להבין". הרגשתי שהמטיילים מעריכים את גישתי והבנתי שעשיתי, אינטואיטיבית, את הבחירה הנכונה. אסיים בתיאור של אחד מימי הטיולים שהדרכתי, שריגש אותי במיוחד: היה זה בסופו של יום טיול ואני כהרגלי יושב סמוך לנהג. לפתע אני חש בהתרחשות נרגשת שמתחילה לפעפע בירכתי האוטובוס. עד מהרה מתגלה לי פשר הדבר: מטפחת בד מוגשת לידי, ובה מעות רבות שנאספו מן המטיילים, אות תודה והוקרה על ההדרכה שלי. אני מתרגש אך כולי נבון. הרי מעולם לא קיבלתי 'טיפ' על עבודתי, והשכר שהחברה משלמת לי תמורת ההדרכה הוגן למדי. אני מודה לקבוצה, ומיד מוסיף שאתרום את הסכום ל'ועד למען החייל'. החלטתי הספונטנית מתקבלת בהתרגשות ובמחיאות כפיים.

מעבר לסיפוק שהסבה לי תמיד מלאכת ההדרכה, נהניתי ממש מהמפגש עם האוכלוסייה הזו. האווירה באוטובוס הייתה מיוחדת. כדי להנעים את הנסיעות הארוכות, נטלתי את המיקרופון בידי ופצחתי בשירה. אני אוהב לשיר, מכיר שירים ישראלים רבים בעל-פה ומיטיב לדייק בלחנים. עד מהרה אספתי לעצמי לקט שירים, וידעתי בדיוק באלו מהם כדי לפתוח כדי לסחוף אחריי את הקהל לשירה רועמת. לעתים היו קמות נשים ממושכן באוטובוס, יוצאות אל המעבר ומתחילות לפזז תוך כדי נסיעה. הייתה שם שמחת חיים אמיתית. גם הארוחות היו חגיגה של ממש. כיוון שלא עצרנו לשבת במסעדות, הביאו המשפחות שפע של מטעמים מהבית, אוכל מזרחי טעים, וכמובן שזכיתי להתכבד ממנו ביד נדיבה. שחוק והרגשה נעימה... מאז חלפו שנים רבות, הזיכרונות, החוויות ובעיקר הלקחים החשובים מלווים אותי עד היום.

כרם התימנים בתל-אביב

ספרים רבתי ספרים

ירח – ספר מאת דורי פינטו

רעיה טילינגר

הזדמן לכן, (ברוח הימים האלה) לעמוד מול פסיפס גדול, צבעוני, להנות מיופיו, להתקרב מעט כדי להיטיב לראות ולגלות את אלפי החלקים הקטנים שמשתלבים יחד ועושים את כול היופי הזה? כך הרגשתי כשסיימתי לקרוא את 'ירח' של דורי פינטו. לא הכרתי את שמו של הכותב ואל הספר הגעתי בהמלצת איש קורא שאני מעריכה מאוד את טעמו הספרותי. זה ספרו הראשון של המחבר מי שהיה הסניגור הציבורי המחוזי של ירושלים. על 'ירח' זכה בפרס ספיר לספר ביכורים.

ב 20 ליולי 1969 נחתה החללית אפולו על הירח. כול העולם עקב במתח אחר

הנחיתה דקה אחר דקה בשידורים חיים ברדיו ובטלוויזיה. השידורים הללו מן היום ההיסטורי בתולדות האנושות מהדהדים משך כול היום הזה בחייהם של חמישה אנשים ועורב אחד בשכונת בקעה בירושלים. חוץ מן העורב, חמשת גיבוריו האחרים של הספר מודעים להתנהלותו של האירוע הגדול הזה בחיי האנושות אבל מרכז עניינם ביום הלוהט של יולי בירושלים אינו בנחיתה אלא באירועים מכוננים המתרחשים בחייהם. לכשיסתיים היום, אדם יפסע על הירח, מהלך חייה של האנושות ישתנה וחיו של כול אחד ואחד מן השישה, שאינם מכירים איש את רעהו, אך במהלך היום הזה חייהם יגעו לרגע בחייהם של האחרים, ישתנו גם הם. ואלה הגיבורים:

עורב – "עורב אפור המריא עם הנץ החמה מצמרת עץ איקליפטוס נישא לצד המבנה הישן בתחנת הרכבת... אולי בגלל משב רוח קל, סטה מעט מערבה ממסלולו הקבוע וטס מעל גינה גדולה שתלמים נמתחו לאורכה. לגינה זו היה מגיע בדרך כלל רק בימים קרירים ואפורים של תחילת החורף, כשהיה אפשר ללקט גרגרים לחים מתוך הגינה הטחובה." (עמ' 13)

שרלי בן חמו - ילד בן 7 שהתייתם מאביו במלחמת ששת הימים וגר עם אימו ואחותו בתיה המבוגרת ממנו בשש שנים בדירת שיכון בשכונה. שרלי "התעורר לקול משק כנפיים. לא היה ברור לו אם באמת חלף ליד ראשו עורב אפור או שאולי הקול והרעד שחש מעל לעפעפיו הסגורים היו רק שרידי חלום. שוקיו השתרבבו בין סורגי המעקה הלחים מטל, וכפות רגליו היחפות התנדנדו בתנועות זעירות שהשינה עדיין שולטת עליהן." (עמ' 36)

סעיד – פועל זבל בעיריית ירושלים. במוצאו הוא צועני, (יש קהילה צוענית קטנה בירושלים). "השם שלי

סעיד מוסא צאלח. אני עובד בעיריית ירושלים במחלקת התברואה...אני אילם אבל לא חירש ולא מפגר. מבין טוב עברית. אפשר לשאול אותי שאלות ואני אענה בתנועות של הראש או של הידיים הכתובת שלי היא בורג' אל לקלק, באב חוטה, העיר העתיקה (ימינה משער האריות). (עמ' 15)

חיים צמח – פנסיונר – "לפנות בוקר יום חמישי – יום הולדתו השישים וחמישה ויומו הראשון כגמלאי התעורר חיים צמח במיטתו הרחבה שתופשת כמעט מחצית משטחה של דירת החדר הקטנה, שכול כולה כקופסת נעליים אפורה שננטשה בירכתי גג, גגו של בנין אבן נאה אבל מוזנח, שבחזיתו קישוטי קרמיקה ירוקים." ביתו של צמח עם קישוטי הקרמיקה הירוקים הוא גיבור משנה חשוב בספר. צמח יעשה דרך ארוכה ביום הזה מבלי לצאת מגבולות השכונה..

בת' גולדברג – נערה אדומת שיער בת תשע עשרה, מורה לאנגלית בבית"ס של השכונה. הגיעה לישראל לבדה, נקשרה למיכאל, פעיל בתנועת 'מצפן' שנעלם לה ביום הזה והיא יודעת כי: "בעוד שלושה ימים, ביום שבו ניל ארמסטרונג

ובאז אולדרין ינחתו על הירח כדי לקחת משם חול ואבנים, יבואו לכאן אביה ואימה מקנדה כדי להחזיר אותה לשם." (עמ' 63)

ברוך קטן – "ביום שהשתחרר מן הצבא, בסוף הקיץ של 1958, הוא נסע לירושלים ברכבת כמעט ריקה. בתחנה הקטנה קידם את פניו עורב אפור גדול שצפה בו מגג הרציף." (עמ' 87). ברוך הוא קטוע אגודל ימין, זכר לעבודתו הראשונה כנגר. מאז התאונה הוא עובד בקונדיטוריה השכונתית. בדרך כלל בחדר האחורי של הקונדיטוריה, אבל היום, יום הנחיתה על הירח בצירוף מקרים מיוחד הוא עומד מאחורי הקופה הרושמת. הגיבורים נעים בזמן ובמרחב מוגבל בין דרך חברון, תחנת הרכבת הישנה, בריכת השחייה העירונית, בית הספר וגינת החקלאות הלימודית שלו, סניף קופת החולים, הקיוסק, חנות "אתא", בית הקולנוע. המחבר מציג בפנינו את הסביבה כך שניתן להלך בה. גרתי בירושלים בשנים הללו והתענגתי על החזרה לסביבה המוכרת, בתוכה מציב המחבר את הגיבורים ואת דמויות המשנה החיות בה ונוגעות בחיי הגיבורים: בעל הקיוסק, בעל חנות "אתא", בעל הקונדיטוריה, בעלת החמארה הקטנה שגם סוחרת בדולרים, השוטר השכונתי, קבוצת אנשי "מצפן". מהגרים, ילידים, פליטים. אל הדמויות הללו הוא מוסיף עשרות דמויות וסיפורים ששייכים לעבר ולהווה של הגיבורים ושופכים אור על דמותם והתפתחותה. מה מחבר בין הגיבורים שאינם מכירים איש את רעהו ואף לא יכירו בסופו? אולי העובדה שכולם חוו אובדן והוא המכתיב את מהלכיהם משך היום הזה שיהיה מכריע בהתמודדותם עם החיים שאחרי.

מעשה פסיפס מרתק. תקראו ותיהנו.

הצעה לטיול בנס ציונה

אילנה זבירין

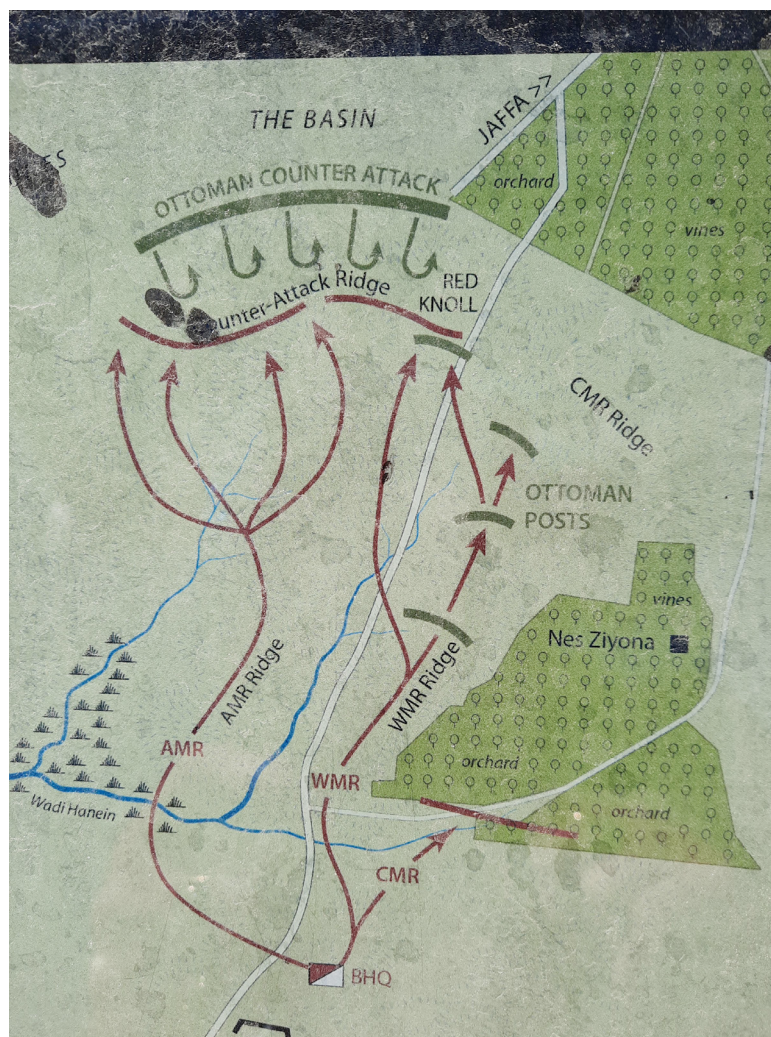

באחד הימים בין הסגרים נסעתי לבקר את משפחתי בנס ציונה. היה לי בוקר חופשי שבו הנכדים הלכו לעיסוקיהם, וכיוון שהיה יום אביבי מקסים, הלכתי לטייל באזור. הגעתי לגן הנחמד שבו הייתי פעמים רבות, אף הפעם שמתי פתאום לב לשלט הזה:

עליתי במעלה הגן, דרך השבילים המסודרים, עקפתי את ברכת המים שבקיץ נורמלי משתכשים שם פעוטים, והגעתי לראש הגבעה, שנקראת היום גבעת התור. למעשה חיפשתי אירוסים לבנים. וכמו שאול שהלך לחפש אתונות ומצא את המלוכה, כן אני - אירוסים לא היו. היו הרבה פרחי אביב ואז ראיתי שיש למעלה גם ברכת מים, כמו פעם.. חשבתי שמראש הגבעה אראה את בתי השכונה ואולי גם את הים והמשכתי לטפס ואז לפתע מצאתי מעין פרגולה ובה שלטי הסבר ומפות. מסתבר, שכאן היה קרב חשוב בשנת 1917. ולפניכם תרשים הקרב:

קרב עין קרא

בשנת 1917, בזמן מלחמת העולם הראשונה, הצבא הבריטי ששמר על תעלת סואץ מפני השתלטות עותומנית - גרמנית, איבחן חולשה של הכוחות העותומנים, דבר שהביא למחשבה שניתן יהיה להפנות כוחות לכיבוש חצי האי סיני ומשם לתוך ארץ ישראל, בדרך לכיבוש כל המזרח הקרוב כפי שנקרא אז.

הכוחות הטורקים והגרמנים הצליחו לעמוד כנגד התקפות הבריטים בשילוב הצבא המצרי, ביחוד בגזרת באר שבע - עזה.

הבריטים שנעזרו בחיל המשלוח הניו-זילנדי שמנה 3 גדודי פרשים, החליטו לעקוף מצד מזרח. הטורקים שמשום-מה נעזרו במודיעין יותר מדויק מזה של הבריטים, ניסו לבלום את התקדמות הניו-זילנדים ליד עין קרא, שברבות הימים נקרא עין הקורא. החשיבות של עין קרא הייתה כפולה: ראשית היו שם מים לצרכי החיילים והסוסים, ושנית מהגבעה ניתן היה לראות את כל שדה

הקרב. הקרבות היו קשים ומרים, כ 50 חיילים ניו זילנדים נהרגו, אך כתוצאה ישירה מהקרב "שוחררו" רחובות, נס-ציונה וראשון לציון.

הקרב בעין קרא סלל בין היתר את הדרך להשתלטות הבריטים על ירושלים והרי יהודה ולצליחה של נחל הירקון. זהו גם הקרב הראשון שבו לחמו החיילים הניו-זילנדים בפיקוד עצמאי בקרב גדול במערכה על ארץ ישראל. לאחר קרב זה נכנסו הפרשים הניו-זילנדים גם ליפו. הפלוגה חנתה ליד נס ציונה כשנה. כהוקרה לחיילים האמיצים שנלחמו הרחק מבתיהם, במלחמה שלא איימה עליהם ישירות, הוקמו מספר אנדרטאות וביניהן זו שצילמתי, הנמצאת ממש באזור הקרב של עין הקורא

בצהריים סיפרתי לנכדי על הגילוי שלי, ולהפתעתי הטובה - הם ידעו במה מדובר. עיריית נס ציונה דואגת כנראה שהתלמידים ילמדו על האירוע.

בתי כעסה למדי שהסתובבתי שם לבד, כמו בסיפור על הכפה האדומה.. "ומה היה קורה לו היית נופלת? והרי אין שם קליטה.." (בכלל לא לקחתי אתי את הנייד.)

השבוע קראתי במקרה ב"הארץ" שיש מחלוקת בין נס ציונה לשכנתה ראשון לציון על הזכות היכן לראשונה

השתמשו בדגל ישראל כמות שהוא. בראשון לציון יש מוזיאון המספר את תולדות המושבה והם מדגישים את זכותם ל"המצאת הדגל הלאומי" ואילו בנס ציונה יש ככר הקרויה ע"ש "ממציא הדגל", מיכאל הלפרין ובה פסלו רוכב על סוס. כמו כן ישנו פסל הסוסים, לזכר הפרשים הניו-זילנדים.

זזה הנוף היפה הנשקף מהגבעה:

אנדרטה לציון הקרב הנמצאת בקריית החינוך בנס ציונה

מגיעים בכניסה הצפונית לנס ציונה ופונים לכיוון רחוב המאה ואחת ואח"כ עולים לגבעה.
**את ההערות ההיסטוריות הוסיף איתן הולנד

הרדיפה אחרי מזור לכאב

משה רותם

למי מאתנו לא כואב לפעמים אבר זה או אחר – גב, כתף, צוואר, ברך, קרסול – או אפילו אחדים ביחד? יש המתמחים בכאב כבר מגיל צעיר ויש המגיעים להישגים לא מבוטלים במשך השנים ומתמידים בכך בעיקר בגיל המתקדם כמו גילנו. ואז מחפשים מזור לכאבם או לפחות הקלת מה לייסוריהם.

לפנים, בעידן צעירותנו, היו האמצעים מצומצמים למדי. הפנס הכחול, האמצעי הבדוק להקלת הכאבים, היה רק במרפאת הקיבוץ וגם הפנס האינפרה אדום שימש למטרות דומות. היה גם ארגז קמור מדיקט שחימם את האברים בתקווה לרפא את הכאב. רק טבעי הוא שעם הגיל ועייפות החומר הכאבים, יימח שמם, מציקים לעתים קרובות יותר ואז מתעצם גם החיפוש אחרי משהו שיקל עלינו לשאת את יסורינו. אספר לכם על ניסיונותינו הנואשים למצוא מזור. ראשית כל רצוי לספר לחברים על כאבינו שמא גם להם כואב משהו ואולי יכולים להמליץ על משהו שנעזרו בו ושזה גם עזר במשהו. גם "צרת רבים יש בה קורטוב נחמה" והנה אתה לא לבד בצרה הזאת. אני, עבדכם, סובל בעיקר מכאבי גב, צוואר ולפעמים גם בכתף ועם חילופי מזג האוויר גם במקומות אחרים. לזוגתי, שתחיה, התמחות מיוחדת בברכיים וגם בגב – בקיצור – יש במה לטפל. כדי לא להלאות אתכם, לא אפרט מה למי ולמה כי אני מקווה שבאופן כללי תבינו את הכל מפני שהדברים פשוטים למדי. זה התחיל בחגורה יפנית גמישה עליה המליץ ע' (כדי לשמור על צנעת הפרט לא אנקוב בשמם המלא של הממליצים). זה חימם כהוגן אך לא כל כך עזר. בלי להתייעץ עם אף אחד קנינו חגורה סינית קשוחה יותר... בהמלצת י' הזמנו, ישירות מיפן, סידרה של מדבקות מגנטיות זעירות

אותן הדבקנו בדבקות במקומות המתאימים וזה עזר? נו, ככה, ככה... איקס המליץ על שרביט ממוגנט רוטט, בקיצור, ויברטור (לא מה שאתם חושבים). זה עושה נעים אך מפזר את הכאב למחוזות אחרים... בין לבין המליצה לנו י', שלה כידוע ניסיון רב בריפוי כאביה, על חבישת ניילון, שזה אומר להתעטף ביריעת ניילון באיזור המותניים ובמשך הלילה להזיע כהוגן בתקווה שעם הזיעה ייצא גם הכאב. מה שנכון נכון, מזיעים כהוגן.... ד' – מורה הדרך בטיולנו בצרפת, המליץ מאד על "ניקקן", מבחר של מגנטים החל במדליונים קטנים, חגורות ממוגנטות, מדרסים ממוגנטים ואפילו מזרון ממוגנט. הוא אישית היה ממוגנט מכף רגל ועד ראש בשלל מגנטים שלדבריו הוא לא נפרד מהם לרגע. הסתבר שהוא גם סוכן של ה"ניקקן" הזה וכמובן תמורת כמה מאות שקלים מכר לאחדים מהמטיילים, מהסחורה הזאת לא לפני שנשא לנו, באחד הערבים, הרצאה מלומדת על אופן ההשפעה של מרכולתו על גופנו. היו שנשבעו שזה עזר להם, אז נשבעו. קנינו, מה לא עושים כדי לשמור על יחסים טובים עם המדריך? בהתחלה נדמה היה שזה באמת מקל על הכאבים. זאת בעיקר השפעה פסיכולוגית, נו, אם כבר שילמנו כל כך הרבה אז זה מוכרח לעזור. ועל "קוסמו דיסק" כבר שמעתם? אנחנו שמענו, כן שמענו באחד מטיולנו בסלובניה. ס' סיפר איך ה"קוסמו דיסק" הזה כמעט ריפא את כאבי הגב שלו והציג לנו את הפטנט שהוא המצאה סלובנית. זה קרה יום לפני שובנו ארצה. מיהרנו וחיפשנו, מצאנו וקנינו. רעייתי טוענת שזה בהחלט עוזר. ה"קוסמו דיסק" הוא מעין רצועה מחומר פלסטי עם זיזים בלי מגנטים ובלי חשמל. זה נראה כמו עמוד השדרה משלד של דינוזאורוס מאובן. את הקומפייטר הזה חוגרים לאורך חוט השדרה וניענעו של גופנו מאיץ את זרימת הדם שמזרים חומרים אנטי-כאבתיים טבעיים הנמצאים בגופנו. הבנתם?

אך מה לעשות, הכאב הוא מתוחכם מאד ולא נותן שיסלקו אותו מגופנו באמצעות איזה חתיכת פלסטיק ועוד בלי חשמל ובלי מגנטים. העיקר לא להתייאש ולהמשיך לחפש. ואכן מצאנו פטנט חדש. "איפליקטור", הגרסה הסלובקית של הקוסמו-דיסק. גם זה מבוסס על ריפוי עצמי של גופנו. אז ככה, על פקירים הודים שמעתם? האיפליקטור הוא פיסת בד ועליה מעין כפתורים עם הרבה שפיצים חדים. את כל העסק הזה מניחים על המיטה ושוכבים על זה. מומלץ לשכב על זה חצי שעה, שעה, הכול לפי הסיבולת. זה כל כך כואב ששוכחים את הכאב שבעטיו שכבתם על האיפליקטור הזה. למזלנו לא השקענו הרבה בעסק הזה מפני שקיבלנו אותו כשי מבת הדודה שלי אגי ישר מקושיצה בסלובקיה שם במקרה מייצרים את הפלא הזה. בל אשכח את הכרית ממולאת בזרעי פשתן. מחממים במיקרוגל ומניחים על מקום הכאב וזה סתם נעים בעיקר בחורף אך לא מומלץ בימי שרב.

כמעט שכחתי, באחרונה רכשנו את הטנס. מכשיר אלקטרוני דיגיטלי (דרך אגב, יש גם לא דיגיטלי, אבל מי קונה היום משהו לא דיגיטלי). מבוסס על הזרמת פולסים חשמליים עדינים באמצעות אלקטרודות המוצמדות לאזור הכאב. זה נשמע מאד מבטיח, אבל התוצאות? תלוי את מי שואלים. בכול אופן היצרן טוען שלו זה עוזר.

עד כה דיברנו רק על אמצעים פיזיים אך כמובן שבחיפושנו אחרי מזור ניתן להיעזר גם בכימיה – משחות למיניהן, גלולות ושמינים ומה לא? אל יאוש. נמשיך לחפש.

תחביבים בקהילה

1. מוסיקה

לבקר את יוהאן סבאסטיאן

אילנה זבירין (מוקדש לזכרו של פרופ' יורם זבירין)

ביקורנו הראשון בחלק המזרחי של גרמניה לאחר איחודה תוכנן מטבע הדברים לברלין. למרות שנסענו בעיצומו של חורף התנה יורם (בן זוגי המנוח) תנאי שנסע ללייפציג. ומדוע לייפציג? מפני שעבורו זה היה מסע עלייה לרגל לקברו של באך. וכך נסענו לנו ברכבת מברלין ללייפציג ביום של סערת שלגים, כשכל הדרך חולפים שדות לבנים מבעד לחלונות הרכבת.

יורם ז"ל היה מוסיקאי אמיתי. לא למד מעולם מוסיקה בצורה מסודרת אבל אפשר לומר שידע את כל יצירותיו של יוהן סבסטיאן באך בע"פ. לא היה פרט מחייו ויצירתו של המלחין שלא היה נהיר לו. לבד מאינשטיין מושא הערצתו היה המלחין - יוהן סבסטיאן באך.

באך עבד בכנסיית תומאס הקדוש בלייפציג כ-25 שנה, בהן היה המנהל המוסיקאלי, המורה והמדריך של נערי המקהלה ומורה כללי בבית הספר ע"ש תומאס ליד הכנסייה. הוא ומשפחתו הענפה גרו בבית הספר שהיה צמוד לכנסייה. תפקידו העיקרי היה לכתוב מוסיקה. בעיקר כתב לחגים ולמיסות השונות.

כמובן שגם כתב מוסיקה חילונית וכן תרגילים לתלמידיו הרבים, שחלקם אף גר עמו ועם משפחתו. כשהגענו לפתחה של הכנסייה, סנט תומאס בלייפציג, הרגשתי שאישי לא יכול היה לדבר מרוב התרגשות וכשעמדנו ליד קברו של האיש הנערץ עליו ממש ניתקה נשימתו. הכנסייה נבנתה כבר במאה ה-13 כמנזר אוגוסטיני ובמאה ה-15 הורחבה בסגנון גותי. חלק מהעיר העתיקה נחרב במלחמת העולם השנייה וחלקה העיקרי שוחזר. יש בכל זאת הרגשה שמשפחת באך עדיין חיה ופעילה למרות שבאופן טבעי יש מסחור של שם

האיש שהוא מגדולי בניה. בחנויות בסביבה מוכרים כמובן ממורביליה שונה הקשורה במלחין. גם בחייו היה ידוע באך בכל רחבי אירופה ואף הוזמן לנגן אצל הקיסר, וגם יחד עם הקיסר. גם כמה מבניו הגיעו לתהילה, וכמובן חלק מתלמידיו. לאחר מותו איבדה המוסיקה שלו את הפופולריות שלה והוא כבר לא היה באופנה, עד שנתגלה מחדש ע"י המלחין פליקס מנדלסון, בעיקר בגלל החשיפה מחדש של היצירה הנפלאה "המתיאוס פסיון". גם מנדלסון היה בן העיר לייפציג.

באך נקבר בתחילה בכנסיית יוחנן הקדוש. כשפרסומו גבר בסוף המאה ה-19, החליטו פרנסי העיר להעביר את עצמותיו לקבורה לתוך כנסיית סנט תומס, היותר חשובה, ולקבורו סמוך למזבח. מקום מכובד וראוי - וזאת 150 שנה לאחר מותו של המלחין.

מוזיאון וארכיון באך נמצאים בבית אחר בכיכר. מלבד כלי נגינה עתיקים אפשר לצפות בכתבי יד אוריגינליים

של המלחין. מבלי להיכנס לפרטי פרטים אציין רק שהמלחין אהב לשחק באותיות ומילים ושיבץ ביצירותיו חידות מוסיקליות רבות המבוססות על הקשר שבין מילים לתווים. פסלו הגדול של המלחין מוצב על כן גבוה בכיכר לפני הכניסה. בכנסייה עצמה יש לוחות הסבר מתומצתים על חייו ויצירתו.

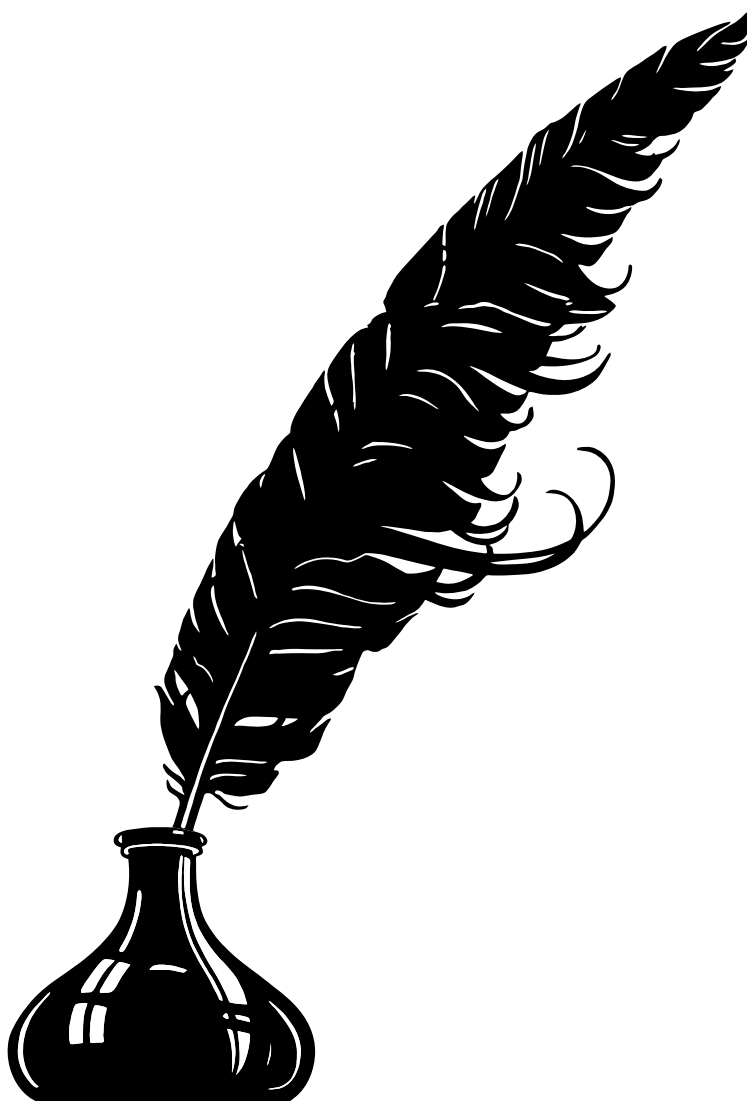
נכנסנו למסעדה הסמוכה, רק מפני שבאך נהג לפקוד אותה. (ואגב גם המשורר ואיש התרבות הגדול גתה נהג לפקוד את המקום). ברחובות העתיקים מסביב לכנסייה, וכמו ברוב ערי אירופה הם שומרו ושוחזרו, הרגשנו את צעדי בני משפחת המלחין הולכים, יורדים אל השוק, שומעים את נגינות בני ביתם. מצאנו גם שלט זיכרון לאנה מגדלנה באך, אשתו של המלחין, שכל נגן פסנתר מתחיל מכיר את הנעימות מספר התווים שקיבצה, ערכה ואף איירה בחלקו. במחברת המקורית גם רשמה הערות על חיי היום יום של המשפחה (וידוע שחלק מהמנגינות נכתבו בידי תלמידיו ובידי שני בניו). זה היה מסע מוסיקאלי ובבחינת הגשמת חלום.

2. כתיבה יוצרת

להרהר ולכתוב

רותי חשמונאי

לפני כששת אלפים שנים המידע שבעל פה לא סיפק עוד את האדם והוא החל לקרוא ולכתוב. היום, קשה לתאר מצב שבו הכתיבה והקריאה אינם מלווים את חיי היומיום של האדם המודרני. בצד כתיבה תכליתית כמו עיתונות, קשרי מסחר וכגון אלה, יש לכול אדם מאגר מחשבות, תהיות, רגשות וזיכרונות שהיה רוצה לחלוק עם הזולת אבל, לא כל אחד מעז להעלות אותם על הנייר. לאלה מיועדת ומומלצת סדנת הכתיבה. ההתנסות לכתוב ככול העולה על הדעת, בלי ביקורת וללא מטרה ברורה, מובילה את הכותב לשחק במילים כמו בקלפים כדי לבטא נכונה לעצמו גם דברים שלא היה מודע ושיש בו לקבל משוב מהחברים שבקבוצת הכתיבה. אין כתיבה בסדנה דומה לכתיבה בטוויטר או בווטסאפ, אם כי גם זו הזדמנות להעלות דעות ותגובות בכתב אך היא בדרך כלל כתיבה תמציתית, טלגרפית, פרובוקטיבית ולעתים מעוררת ויכוח.

3. שירה

תלתלי כסף

אסנת כהן

על הרצפה הפכה במספרה
נערמו תלתלי כסף,
חבל שלא צילמתי!
הסתפרתי קצר, קצר.
בבית,
אני שמה עיני בפוך.
מציינת גבות,
מורחת צללית
להאיר את עיני
כה גם את העולם.
לא כל כך מצליחה,
את שניהם.

4. סריגה

סריגת גרביים

תמר מגדל

בגיליון קהילתון ינואר פברואר (1.2021) התפרסמה כתבתה של תמר מגדל על תחביב סריגת גרביים לפעוטות ופעוטות. כאן אנו מצרפים את צילומי תוצרתה של בעלת התחביב המופלא הזה באיחור קל.

בתי הורים

אלכס

דוד סימה (בית הדיור המוגן "פסגת חן")

בין חברי הקרובים נמצא הזוג אלכס ושרה. אלכס בוגר התופת הנאצית ושורד אושוויץ הגיע לארץ בשנת 1948, שריד בודד ממשפחתו, ומיד גויס למלחמת השחרור. לאחריה, במו ידיו הערומות בנה משפחה לתפארת. עם הולדת נינו הראשון לפני מספר שנים, שלחתי לו ברכה, וברצוני לשתף אותה אתכם לזכר השואה והגבורה:

אודה ולא אבוש, אני ממש נרגש,
לשרה ולאלכס, נין ראשון חדש,
לכאורה זוהי דרכו של עולם,
במוקדם או במאוחר זה קורה אצל כולם,
אז מה ההתרגשות הרבה והמיוחדת,
למה הלב נפעם והיד טיפה רועדת?
כי בסיפור הזה, אלכס ידידי,
גלום גורל שלם של העם היהודי.

ממחנות ההשמדה מעמק הבכא,
בודד וערירי, שריד ממשפחה,
ארצה פה הגעת ומיד מהספינה,
ללא שהות גויסת להקמת המדינה.
ואז באורח נס, אותו אוד מוצל מאש,
מנביט עלה ושורש, וקם ומתאושש,
ומשפחה מקים, אישה ושתי בנות,
ובית לתפארת, וגם שתי חתונות,
ובמהרה הופיעו נכדות ונכדים,
והאוד הפך לחורש נושא פרי מגדים.

והנה יש גם נין, והלב עולץ,
כי נגד כל הרשע, יצאת פה חוצץ,
רק זוהי התשובה וזהו הנקם,
למרות כל השואות, עם ישראל קם.
אלכס ידידי הטוב, נפטר לפני כשנה. כיומיים לאחר פטירתו נולד נינו השנים עשר.

יצאנו מימי הזיכרון ומהמגיפה. האם יש אור בקצה המנהרה?

חוה מילדרד (בית הדיור המוגן פסגת ראשוני כרמל)

יצאנו ממצרים מעבדות לחרות, כמעט יצאנו מהקורונה ואחדים מאיתנו גם יצאו לחגוג את סדר פסח עם המשפחות. האם באמת המחלה מאחורינו?

שמעתי שהמגפה מביאה קרוב רחוק ושמו "וריאנט הודי"?

לדעתי כל עוד יתר הארצות נגועות ונמל התעופה פתוח, אנו עדיין בסכנה ויש לשמור על עצמנו. הגלובליזציה מכתיבה לנו התנהגות שונה. אני אסירת תודה למנהל אורן שממשיך לארגן בדיקות קורונה מידי פעם בפעם. הממשלה מתנדנדת כמו תינוק שפוסע את צעדיו הראשונים. המריבות נמשכות ועדיין לא רואים את האור שבקצה המנהרה. על-כן יש לקחת אחריות, כל אחד על עצמו וכולם לכולם. וכמה שיותר לעזור לאחרים. כמו בכל שנה עמדנו דום בטקס צנוע ומכובד באודיטוריום שלנו לזכר יום השואה והגבורה. אין לי קבר לכל בני משפחתי שנרצחו בגטו ורשה. יש לי מקום קטן בתוכי, בית קברות פרטי שלי, שם קבורים כל יקירי, שם חיים כל יקירי.

עמדנו דום לזכרם של חללי צה"ל, אנשי ביטחון וכל אלה שנתנו את היקר להם למעננו. בזכותם אנו כאן וגטו שני לא יהיה! השנה החגים וימי הזיכרון קשים יותר. הם מכילים גם את המגפה, גם את הבחירות החוזרות ונשנות, הכול יחד יצר מעין עננה שחורה. ועם כל זה לא הייתי בוחרת להשתייך לעם אחר, כאן ורק כאן ביתי ומקומי. אני מאחלת לכולנו בריאות טובה, ממשלה טובה וחיים שקטים בארץ קשה ויקרה זו. מכול הלב.

אירועי ימי הזיכרון ויום העצמאות בפסגות ראשוני כרמל.

משולחן הקהילה

בתשבע וייס, מנהלת הקהילה

בגיליון הקודם שיצא בחג הפסח איחלנו לעצמנו שנצא לחירות, כעת נראה שמשאלות הלב הללו התמלאו. במדינת ישראל עוד ועוד הקלות בהנחיות מאפשרות חירות אישית וחברתית, יציאה מחוץ לבית וחזרה זהירה לפעילות ולשגרה כמקודם. זוהי חירות חדשה. גם מי שעבר בקלות יחסית את תקופת הקורונה, שהיתה לו תמיכה משפחתית או חברתית, שיצא מהבית כשנדרש, שלא הוא ולא משפחתו חלו חלילה וחס, גם מחברים כאלו- אני עדיין שומעת את החשש. הביטחון שהיה קיים קודם לקורונה, לגבי מה צופן העתיד-במיוחד העתיד הקרוב, התערער. אנו צריכים את הזמן שיחזיר את תחושת השליטה שלנו בחיינו ואת השקט הנפשי.

כחלק מכך, אנו חוזרים בקהילה ובמרכז הקהילתי לפעילויות החברתיות ולמפגשים הבינאישיים של ועם החברים. השתתפותכם בהם ולקיחת חלק פעיל ככל שתוכלו – תסייע לחזרה לחיים ה"רגילים" ולשגרה המבורכת.

סיור בהדר- לא מה שחשבנו...

איילת טל ביתן

אמצע אפריל, תחושה שנגיף הקורונה הולך ומתרחק מאתנו, סוף סוף חוזרים לפעילויות ה"רגילות" לחברי הקהילה, סיור מודרך- ולא בזום, ומסיירים ממש בהדר ואפילו ללא עטית מסיכות על הפנים. הסיור הודרך על ידי מדריך מתנועת דרור ישראל בשם: יאיר. יאיר סיפר לנו שהוא משתייך לגרעין המונה כ-120 חברים רק בחיפה. חברי התנועה חיים בקיבוץ עירוני- קיבוץ מחנכים, כמעט כולם בהדר. הנושא היה מאוד מסקרן ומעניין.

קיבוצי המחנכים של תנועת דרור ישראל מונים למעלה מ-1500 צעירים בני 22-45 החברים בכ-60 קבוצות הפרושות בכל רחבי הארץ החברים פועלים – כיחידים וכקבוצות – במטרה משותפת לשפר ולשנות את דמותה של החברה הישראלית.

תנועת דרור ישראל נוסדה בשנת 2006 והנה תנועה חברתית, חינוכית, שיתופית במסגרתה פועלים עשרות אלפי חניכים ומאות בוגרים להגשמת ערכי שוויון ערך האדם, ציונות, דמוקרטיה ושלום. תנועת דרור ישראל הנה תנועת האם של שלוש תנועות: תנועת הנוער העובד והלומד, תנועת הבוגרים מרח"ב (מחדשי רעיון החלוץ בישראל) וקהיליית קיבוצי הקבוצות השתפנית משימתית של דרור ישראל, המאגדת לתוכה את החברים הבוגרים אשר בחרו להמשיך באורח חיים שתפני ומשימתי גם אחרי גיל 30,

40 ו-50... כמו התנועות הצעירות ממנה החברות בדרור ישראל, גם קהיליית קיבוצי הקבוצות מחויבת לעשייה החינוכית והחברתית, תוך התאמה של אופני הפעולה לאורח החיים הבוגר.

יאיר סיפר למשתתפים בסיור כי הוא וחבריו לגרעין חיים באורח חיים שיתופי, ברמה הכלכלית והאידיאולוגית. כספם מצוי בחשבון המשותף לכולם, הכנסותיהם כוללים, שכר מעבודות שונות, תקציבים ממשרד החינוך ומהעיריות לתמיכה בפעילויות לילדים ונוער וכן תרומות מגופים שונים. עבודתם בהדר הנה חשובה מאוד, חברי הגרעין עובדים בעיקר עם ילדים ונוער, אך פועלים לסנכרון ושיתוף בין האוכלוסיות השונות, לשיפור החיים בהדר, ולשיפור התדמית של המקום. התחלנו את סיורנו ברחבת המדעתק ומשם לרחוב ירושלים,

התעכבנו ליד בתים עם ארכיטקטורה מיוחדת ומעניינת, בעלי קשתות ומשרביות- להוצאת האוויר החם מהבניין. למדנו כי אבא חושי התגורר ברחוב ירושלים, ובגללו או בזכותו, תלו את מי שואלים, סגרו את הרחוב מדי יום בין השעות 14.00 ל-16.00. ישבנו בצל בגן בנימין, על שם בנימין רוטשילד. למדנו מהחברים שהשתתפו בסיור כי בעבר בגן בנימין התקיימו אירועים כגון: שבוע הספר, חגיגות שבועות ועוד... חצינו לכיוון רחוב פבזנר, דרך התיאטרון העירוני, אשר בקרוב מחדש את פעילותו וסיימנו מהמקום בו התחיל הסיור: המדעתק.

למדנו כי הבניין המיוחד והיפה, נבנה בתחילה כמוסד חינוכי טכנולוגי, טכניקום. (בשנת 1912 הנחת אבן הפינה) המבנה הוקם על אדמה שנקנתה מערבים וגרמנים מהמושבה הטמפלרית. חזונו של פאול נתן, אשר היה מייסד "חברת עזרה של יהודי גרמניה", היה שעובדים יהודים יוכשרו למקצועות הטכנולוגיה, היות ובמקומות רבים במזרח אירופה נאסר על יהודים ללמוד מקצועות טכניים. האדריכל שתכנן את מבני הטכניקום היה אלכסנדר ברזולד, יהודי גרמני שעלה לארץ לצורך העניין. הטכניקום, שנקרא לאחר מכן התכניון- כן, אתם קוראים נכון, - עם ת', השם נבחר על ידי המשורר חיים נחמן ביאליק, על סמך המילה העברית "תכן". וב1945 שונה השם לטכניון.

למדנו המון בסיור, על הדר, על המבנים היפים והמיוחדים, על ההיסטוריה של חלק מן המבנים ובמיוחד על תנועת דרור ישראל, והקיבוצים העירוניים-נושא אשר היה חדש לרוב משתתפי הסיור.

טיול - קטיף דובדבנים, טבע וחוויות בגליל העליון

יום שלישי 01.06.21

בהדרכת: אורי קלמן

07.30 - יציאה ממעון רעות, התשבי 84, חיפה (בתנאי מינימום נרשמים)

07.45 - איסוף מתחנת האוטובוס, שד' מוריה 50 (ליד ויצו), חיפה

08.00 - איסוף מבית הורים "פסגת חן", רח' בת חן 40, חיפה

08.30 - איסוף מצומת צבר, -08.35 מצומת מוצרט

בתוכנית:

* **הר הארי** - תצפית מגובה 1,000 מטר על מרחבי הגליל התחתון.

* **קטיף וטעימה של דובדבנים ו/או פירות יער** ב-חוות הסוואנה של היישוב הפסטורלי גוש חלב.

נקשיב לסיפור הייחודי של המקום, נקטוף ונאכל את הפירות להנאתנו וכל משתתף יקבל במתנה סלסלת פירות-יער טריים.

* **הגשר התלוי מעל קניון בית הכרם.**

16.00 חזרה משוערת לחיפה

עלות הטיול: 115 ₪ לחבר ארגון, 130 ₪ למי שאינו חבר ארגון.

המחיר כולל: הדרכה צמודה, הסעה, כניסה לאתרים. ארוחת בוקר וצהריים עצמית בקניון בדרך (ניתן לקנות או להביא מהבית).

ההשתתפות למחזיקי תעודת חיסון (דרכון ירוק). יש להצטייד במסכה ותעודת חיסון.

יתכנו שינויים בהתאם להנחיות.

הרשמה על בסיס מקום פנוי, במשרדי הקהילה (במרכז הקהילתי), שדרות מוריה 55 חיפה

טלפון 04-8258989, ענת- מזכירות הקהילה

המיזם "קהילה בעסקים"

מיזם למען חברי הארגון

הקורונה השפיעה ומשפיעה על כולנו גם בתחום הכלכלי. עסקים רבים נפגעו כלכלית. מצד שני, גם לאזרחים יש הוצאות שלא היו קודם לכן. למשל, נוסעים יותר במוניות, מזמינים משלוחים בתשלום.

נוכח מציאות זו בנינו את המיזם קהילה בעסקים. מטרתו להיטיב עם חברי הארגון בכלל ועם חברנו בעלי העסקים בפרט. מידעון קהילה בעסקים יצא לאור בקהילתון הקודם כשהוא מציע לחברי הארגון ודיירי בתי ההורים הנחות בעסקים, רובם עסקים של חברים בארגון.

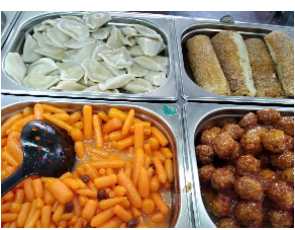
לאור ההצלחה, המשכנו את המיזם כשהפעם ההנחות תהיינה בתוקף עד 31.12.2021.

לשימושכם.

קהילה בעסקים

הנחות לחברי ארגון פסגות כרמל ודיירים

לקבלת ההנחות יש להציג במעמד הרכישה את ההנחה לעסק, המופיעה בעמודים אלו.
לארגון פסגות כרמל אין כל אחריות על הנאמר בפרסום, על איכות השירות והמוצרים.
האחריות עליהם חלה על בעל/ת העסק המפרסם בלבד.

שם העסק ופרטים	הנחה לחברי ארגון פסגות כרמל ודיירים בתוקף עד 31.12.2021
טפירו-עיצוב שיער שדרות הנשיא 134, חיפה. טל: 04-8383331 אנחנו נמצאים במתחם האודיטוריום עם גישה נוחה מאוד בקומת כניסה.	 15% הנחה על כל הטיפולים במספרה.
עידן אמריך (M.A.) - שמאי מקרקעין - שירותי נכסים: תיווך, ניהול נכסים. יזמות. איתור זכויות טל: 052-2417117 idanemrich@gmail.com	 חודש ראשון בניהול נכסים מאוכלסים ללא תשלום. מכירת נכס 50% הנחה בדמי התיווך המקובלים. שמאות פרטית - 20% הנחה.
גרעיני עפולה-פיצוחי הילה - פיצוחים, תבלינים וממתקים שד' מוריה 29, חיפה. טל: 052-3249260 שעות פתיחה: ימי א-ה: 09.00-20.00 יום ו': 08.00-15.00	 10% הנחה בכל קניה
"טיב וטעים" – אוכל ביתי מוכן רחוב חניתה 24 חיפה. טלפקס חנות: 04-8238069 טיב וטעים חברה בעלת ותק של 35 שנים בטיב ובטעם האוכל. השירות לקהל הוא בנתינה, באהבה ובכבוד לכל המגזרים ובפרט לדור שהביאנו לארצנו וצימח דור חדש למדינתנו. שעות פתיחה: יום ג': 09.00-14.00 ימי ד',ה': 09.00-19.00, יום ו' וערבי חג: 08.00-14.00	 10% הנחה בכל קניה
בוקסבאום –הלבשה תחתונה -החנות של עליזה סגל רחוב נורדאו 7, חיפה. טל: 04-8664772 חלוקים, פיזמות, כותנות לילה, חזיות, תחתונים, קומביניזונים, חגורות בטן, גרבים, לבני נשים וגברים. שעות פתיחה: ימי א,ב,ד,ה: 09.00-15.00, יום ג 09.00-12.30, יום ו: 09.00 - 14.00	 10% הנחה בכל קניה
יודן ספרים ועוד דברים חורב 16, חיפה. טל: 04-8246033	 10% הנחה ברכישת ספרים. ללא כפל מבצעים. לא כולל ספרי לימוד.

הנחה לחברי ארגון פסגות כרמל ודיירים בתוקף עד 31.12.2021	שם העסק ופרטים
10% הנחה מכל עבודה	חשמלאי מוסמך וראשי - אורי לבנדובסקי טלפון: 052-5524112 לתושבי חיפה קריות ונשר. הנדסאי חשמל, בעל רישיון חשמל מוסמך וראשי תחומי עיסוק: חשמל, מערכות אינטרקום, הרכבה ותיקון שירותי הנדימן
10% הנחה בכל קניה	פלג לבית ולבנין רחוב מוריה 58, חיפה / טלפקס: 04 6060222 צבעים, אביזרי אמבטיה, חומרי ניקוי, אינסטלציה, סוללות, מנורות, נורות, שכפול מפתחות וכל הדברים שצריך לבית.
25% הנחה מהמחיר באתר האינטרנט	הצעפים של רחל שפירא - חנות אינטרנטית הרכישה בביתה של רחל בחיפה, בתיאום מראש בטלפון: 050-7345398 או במייל: reshafir@gmail.com צעפי משי, צמר ומשי ג'רסי. כל הצעפים המופיעים באתר האינטרנט מצויים בביתי. הצעיף ארוז באריזה מהודרת. אתר אינטרנט להתרשמות מהצעפים ומחירים: https://www.etsy.com/shop/rachelsilkscarves
טיפול של 60 דקות, שיאצו ודיקור סיני בעלות 180 ₪ (במקום 250 ₪).	שיאצו - דיקור סיני: המרפאה לרפואה סינית מסורתית - בן בריל רחוב תל מאנה 30א בחיפה, טל: 052-4779358 הקליניקה מתנהלת לפי התו הסגול. המטפל גם לפי התו הירוק. חניה פרטית למטופלים. הקליניקה בקומה הראשונה. הנכם מוזמנים להיכנס לאתר ולצפות בסרטון טיפול השיאצו לכאבי גב תחתון: https://benbriller.com
20% הנחה לטיפול של 45 דקות בבית הלקוח. עלות: 120 ₪ (במקום 150 ₪).	רפלקסולוגיה – אבחון וטיפול דרך כף הרגל- אילן מילר ביואורגונומי - אבחון וטיפול בעזרת אנרגיות אירידולוגיה - אבחון דרך גלגל העין פרחי באך - אבחון וטיפול בעזרת תמציות אפשרות לטיפול בבית הלקוח, באזור חיפה, הקריות והעמקים טלפון: 04-9530431 נייד: 052-8793903 www.ilanmi.co.il ilanmi.technion@gmail.com
10% הנחה על כל השירותים שלנו.	פריינד את פריינד- משרד רואה חשבון בחיפה: תומר פריינד ואילן פריינד שירותי ראיית חשבון מאז 1976- חשבונאות, הנהלת חשבונות ושכר - למגוון רחב של עסקים, החל מעוסקים פטורים/ מורשים, דרך חברות בע"מ ועד לעמותות רשומות. סניף חיפה: שד' מוריה 29, ת.ד. 6653 מיקוד 31065 חיפה טל 04-8380011 / פקס: 04-8381262 דוא"ל: freund.tomer@gmail.com

הצטרפות חברים חדשים לארגון ודמי חבר לשנת 2021

בראשית 2021, החליט הוועד המנהל, על רקע מיתון הפעילות בשנת הקורונה, למתן בשנת 2021, באורח חד-פעמי, את דמי החבר ולהעמידם על **50 ₪ לחבר בלבד** (במקום 180 ₪ בשנה רגילה). דמי החבר לזוג, לשנת 2021 הינם 100 ₪ (במקום 225 ₪).

הנכם מוזמנים לעניין חברים ומכרים ובני משפחה בהצטרפות כחברים בארגון! הפנו אותם אלינו, או פנו אלינו ואנו נתקשר אליהם.

אולי תרצו להעניק כמתנה לחברים/בני משפחה, שנת חברות בארגון? גם זו אפשרות. פנו אלינו בעניין...

חברי ארגון זכאים להנחות בפעילויות, בדמי הכניסה לבתי הדיור המוגן לפי וותק, קבלת כתבי העת קהילתון ויקינטון, שירותי מיצוי זכויות אזרחים וותיקים וניצולי שואה ועבודה סוציאלית, אפשרות להתנדב, להשפיע ולהיות מעורב בארגון ופועלו.

במידה וטרם הסדרת את תשלום דמי החבר, ניתן לשלם טלפונית, באמצעות כרטיס אשראי,

אצל מזכירת הקהילה, ענת

טלפון: 04-8258989

לחילופין, ניתן לשלוח המחאה בדואר למשרדי הקהילה.

יש לרשום את המחאה

לפקודת: ארגון עולי מרכז אירופה, ולשלוח למשרדי הקהילה לכתובת:

שד' מוריה 55, חיפה 4357320

הזמנה לאסיפה כללית

הוועד המנהל של ארגון "פסגות כרמל - דיור מוגן" (ע"ר)

(מיסודו של ארגון עולי מרכז-אירופה)

מזמין את חברי הארגון לאסיפה כללית שנתית רגילה

שתתקיים ביום שלישי 31 באוגוסט 2021

כ"ג אלול תשפ"א.

פורמט האסיפה (כינוס או זום) והשעה המדויקת ייקבעו בראשית חודש אוגוסט

בהתאם להנחיות הקורונה.

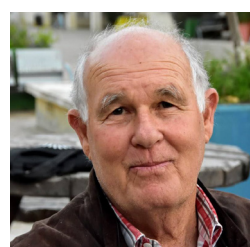
חברי הוועד המנהל:

פיה פודושין

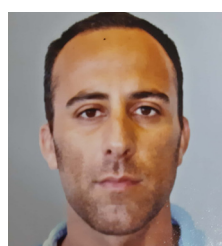
אורי פלד - סגן יו"ר

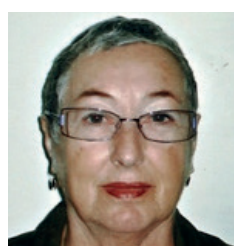
מיכה לימור - סגן יו"ר

בני זוסמן יו"ר הוועד המנהל

עידן אמריך

סילביה ברג

עוזי מנור

דיוור מושלם
שירותי דיוור מוגן בביתך

אביב מושלם עם פריחה מחודשת

צכש"ו י"א תר"מ

"דיוור מושלם" שירותי דיוור מוגן עד הבית!

אנו שמחים להזמין לשמוע ולהתרשם
(קפה ויחס חם - עלינו!)

"דיוור מושלם" - הישארו בביתכם הפרטי וקבלו שירותים עד הבית!

תכנית המאפשרת בחירת שירותים איכותיים מסל רחב ומגוון,
בהתאמה אישית, החל מ-200 ש"ח דמי מנוי לחודש.

בין השירותים:

ארוחות טריות מדי יום, כביסה, ניקיון, שירותי רפואת חירום וביטחון, תיקונים, תמיכה, השגחה ועוד

הכל עד פתח הבית

השתתפות בחוגים, בטיולים, בהרצאות, בבריכה ובחדר כושר

הכל בבתי הדיוור המוגן ובמרכז הקהילתי של הארגון (לבעלי "תו ירוק")

התכנית הושקה לפני 8 שנים ע"י פסגות כרמל - דיוור מוגן (ע"ר), בעל רשת בתי דיוור מוגן בחיפה,
ומאז היא זוכה להתעניינות רבה ולהדים חיוביים בקרב הציבור ובאמצעי התקשורת.

הנכם מוזמנים

לקבוע פגישה בה תכירו

את השירות הייחודי

04-8119445

בפנייתכם אלינו אנא ציינו "דיוור מושלם"

פסגות כרמל - דיוור מוגן (ע"ר) - בעל רשת בתי דיוור מוגן בחיפה ובצפון:
"ראשוני הכרמל" (מאפו) | "פסגת אחוזה" | "פסגת-חן" | "רעות" התישבי | "רעות" קרית ביאליק

גליון מס' 3 - שנה 38 - מאי 2021 - תשפ"א

קהילתון

בעבר "היים אקספרס"

חילופי דורות בנימין נתניהו - תום מנדט

לפיד ובנט - תחילת מנדט

